

Naročnina mesečno
25 Din. za izvozni-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
izvozništvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SCODENECK

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

V avtarkiji ni rešitve K italijanski uvozni prepovedi

Kulturo so v davnih časih prinašali pri-
mitivnimi narodom trgovci. Prav trgovina je
že nekaj vezala posamezne narode; koliko
bolj bi jih lahko danes, ko ji je tehnična
izpopolnitve prometnih sredstev odprla pot
do zadnjega človeškega plemena v najbolj
zapatušenem kraju. Zeleznica, parnik, avto-
mobil, letalo, telefon in radio, vse je danes
v njeni službi; ti in še drugi izumi lahko z
največjo naglico in varnostjo prenašajo
gmotno in duhovne dobrine od naroda do
naroda, od ce in do celine. Cudno, kakor bi
se človek upiral naravnemu razvoju stvari,
hodi po vojni povsem v nasprotno smer.
Politično sovraštvo, maščevalnost za presta-
na poniranja in celo gospodarsko tekmo-
vanje samo so narode in države tako razdvo-
jili, da si danes hoče vsak ustvariti svet
zase; vsaka politična edinica naj bo tudi
gospodarski tako zaokrožena, da bo lahko
zadostovala sama sebi, čeprav je bila doslej
po naravnem gospodarskem ustroju vezana
na soseda. Bog je obdaril posamezne narode
in njihovo zemljo z različnimi dobrotami in
sposobnostmi, tako da bi se drug druga pre-
lahko dopolnjevali in si izmenjavalni različne
sadove zemlje, toda danes že hoče človek,
da bi na Apeninu uspevala pšenica in bi
gojili smokve v botaničnem vrtu v Berlinu.
To je moč avtarkije. Narava in z njo trgovina
se morata vsaj trenutno pred njo ustvari-
ti. Vsaj trenutno, pravimo, ker na dolgo
vzdržno to ni.

Z razumljivim obžalovanjem smo vzel
na znanje največjo vest iz Rima o prav-
cati prepovedi uvoza v Italijo. Hoteli bi, da
bi vsaj trgovina vezala narode zdaj, ko jih
že vse razdvajajo. Glasovi proti avtarkičnemu
gospodarstvu so se v zadnjem času čedalje
bolj množili. Slovenski gospodarstveniki dan
za dnem svarijo državnike, da je avtarkija
v opriki z naravo in da po tej poti ne bo do-
našla rešitev iz gospodarske krize. To velja
govorno tudi za Italijo. Tako gosto naseljena
država, kakor je Italija, ne more živeti brez
dobro razvite industrije, ki proda v in-
zemstvo; inozemstvo ne bo kupovalo v Italiji,
ako ne bo moglo svojega blaga izvajati
tudi v Italiji. Iz tega zaprtega kroga ni
izhoda.

Na prvi pogled se vidi, kakor bi bil
ukrep italijanskega finančnega ministra samo
začasen; naj ostane n. pr. določba, da se
sme uvoziti v Italijo samo določena količina
blaga (od 10 do 35% lanskoga uvoza v Italijo
v tem času), v veljavi samo do 31. marca
in da se bo do tega časa italijanska vlada
dogovorila s prizadetimi državami glede na-
daljnega trgovanja na podlagi kompenzacij.
Toda vprašanje je, kakšna bo ta podlaga in
kaj želi Italija doseči z novimi pogojimi. Nama-
neni rimske vlade so dovolj jasni. Pri-
manjkajit italijanske trgovinske bilance je
znašal lansko leto 2.4 milijarde lir (leta 1933
samo 1.5 milijarde). Čeprav je fašistična vla-
da decembra meseca lanskoga leta uvedla
strog nadzorstvo nad deviznim prometom,
se položaj trgovinske bilance v januarju
1935 ni izboljšal; primanjkljaj je namreč
znašal 242 milijonov lir (decembra 224 in
januarja 1934 237 milijonov lir). Rimska vlada
hoče primanjkljaj trgovinske bilance odpraviti,
in sicer z odločnim znižanjem uvoza.

Da bi v Rimu kdo domreval, da bo mo-
geče italijanski uvoz znižati recimo na 35%
ali celo na 25% lanskoga — ta kontingenč je
bil določen za jugoslovanski les v času od
19. do 31. marca — in pri tem obdržati izvoz
na dosedanjih višini, tega ne verjamemo. Tako
naivni italijanski trgovinski politiki niso.
Čeprav imata to radikalno znižanje uvoznega
kontingenta za februar in marec po načem
mnenju predvsem namen, da postavi italijanski
diplomatični pogoji pogajanjih v boljši po-
ložaj, je v višini tega znižanja vendar na-
kazana tudi višina končnega smotra italijanskih
diplomacij.

Tu moramo italijanske trgovinske poli-
tike opozoriti na nekatera dejstva, ki jih
še tako spremna politika ne more izpremeti.
Že sedanje trgovinsko razmerje med Italijo
in inozemstvom ni bilo plod svobodne trgovine — v tem primeru bi bila italijanska
trgovinska bilanca še bolj pasivna — ampak
Mussolinijevje avtarkične politike, ki je stalno
pričekala na uvoz. Pasivnost v italijanski
trgovinski bilanci je običajen pojav, ki
se ga niti liberalni politiki niso prav nič
strašili. Ta primanjkljaj v trgovinski bilanci
so Italijani v boljših časih krili z
dohodki italijanske mornarice, s pošiljkami
izseljencev in z dohodki tujškega prometa,
tako da je bila italijanska plačilna bi-
lanca vendar aktivna.

Ker so ti dohodki (italijanske morna-
rice, izseljencev in tujškega prometa) tako
padli, da ne zadoščajo za kritje plačilne bi-
lance in mora Italijanska narodna banka v
ta namen rabiti zlato, skušajo Mussolinijev
sodelavec vplivali na trgovinsko bilanco,
misleč, da tu laže uveljavijo svoji vplivi, in
tako zboljšati splošno plačilno bilanco.

Ce je torej pasivnost v italijanski trgovinski
bilanci naraven pojav in se je že do-
sedanje trgovinsko razmerje Italije do ino-
zemstva ustvarilo pod pritiskom avtarkične
trgovinske politike g. Mussolinija, je jasno.
da ne išče italijanska trgovinska politika
rešitev na pravem mestu. Vsako nadaljnje
kršenje uvoza bo nenovoljno vplivalo tudi
na italijanski izvoz; že clearing sam je tako
obitaljiv, da takoj reagira. Zelo verjetno je
tudi, da marsikatera država misli že danes
na represalije. Ce v tem, da je bil ves uvoz
do 31. marca nenašoma znižan na 10–35%
lanskoga, je bila prizadeta izvoznikom v
Italiji ogromna škoda. Ukrepi sam bo dal
prijetljivem mednarodnega prava dovolj gra-
diva, saj je vendar Italija vezana na med-
narodne trgovinske pogodbe, ki jih ni mo-
geče na takšen način odpovedati.

Kaj pomenijo nemiri v francoski severni Afriki?

„Heil Hitler!“ v Beni Abbesu ... Dva francoska politika o arabskih nemirih v Tunisu in Maroku

Pariz, 21. februar. b. Dva francoska dnevnika, »Excelsior« in L'Œuvre, sta začela priobčevati podrobnejša poročila o nervoznosti, ki je zadnje čase zajala vse tri francoske afriške kolonije: Tunizijo, Alžerijo in Marok. V »Excelsioru« pripoveduje znani pisatelj in afriški strokovnjak Pierre Mille, da so se zadnje mesece dogodili v vseh treh kolonijah dogodki izredne važnosti, o katerih pa je francoski tisk popolnoma molčal.

Ben Dželul

V francoski severni Afriki živi nad 14 milijonov domačinov pod vodstvom nekega belega plemstva, ki ne presegajo enega milijona. Gospodarska stiska je silno hudo udarila te kolonije in zato je razumljivo, da so se domačini, ki kakšne stiske niso nikoli poznali in ki so se zadnja desetletja s toliko vremena vrljito na poljedelstvo, vzemirili, ko so videli, da je ravno poljedelstvo gospodarska stiska najbolj udarila. Za njihovim prvimi mladostnini navdušenjem, ko so iz nominativ postali delovni kmetje, je prehitro prišlo razčakanje in duševna potrošnost. Vsled tega je razumljivo, že so na eni strani komunisti, na drugi pa stari arabski vodje, kot n. pr. Ben Dželul, našli med osiotelimi in preplašenimi ter deloma stradajočimi ljudmi poslušna ušesa in so se dali zapeljati k uporu in nastopom dalekosežnega pomena. Poleg tega se širi po vsej severni Afriki iz mohamedanskih središč v Damasku in v Kairu neprestano sistematična propaganda za obnovo arabsko-mohamedanskega cesarstva proti Evropi. Slednji se arabsko ljudstvo tako množi, da je posebno Alžerija preobljudena, saj pride tam nad 200 ljudi na kvadratni kilometr, torej polovica več kot pa v Franciji sami. Ljudje se le težko preživljajo. Pierre Mille je sam videl, da so v plenih košarah nosili zemljo na vrh oseženih

grebenov, da bi mogli zasaditi kakšno olivno drevo. Nezadovoljnost, ki je zajela vso severno Afriko, je tako nevarna, da mora Francija seči po izdatnih sredstvih, da stradajočim ljudem odpomore z gospodarsko pomočjo.

Domačini in priseljenci

Pierre Mille predlaga, naj začnejo vendar enkrat graditi čezsaharsko železnico, ki bo zaposlila več desetisočih delavcev in delno odpravil krizi. Nadalje pravi, da je treba napraviti tudi konec izkorisčevanja priseljene bele kaste, ki le preveč kaže, da se hoče za trajno utaboriti na hrbitu domačinov. Severno Afriko je treba dati nazaj domačinom, ki so itak verni Franciji, ki naj obdrži zase edinole vojaško obrambo dežele, vse privilegije priseljencev pa ukine.

Arabski nacionalizem

Enako oster je tudi članek, ki ga je v »Oeuvre« napisal biški ministrski predsednik Daladier, ki ugotavlja, da vznemirja severno Afriko poleg gospodarske tudi verska in politična kriza. Daladier očita vladi, da ni bilo prav, da je pustila v Maroku in v Tuniziji toliko veljavno tamoznima sultanoma, ker je s tem sama pomagala vzgajati mohamedansko-arabski nacionalizem, ki je v ozadju nemirov v proših mesecih. Tudi Daladier protestira proti izkorisčevanju domačinov, ker postaja prepad med domačini in med Francočci čedalje večji.

Daladier predlaga v imenu levice, da je treba ukiniti sultanate v Maroku in v Tuniziji ter vse severno Afriko podrediti osrednji francoski upravi, domačinom pa dati iste ustavne pravice, kot jih uživa vsak francoski državljan. Severno Afriko je treba izenačiti s Francijo, le tako bodo domačini prišli do svojih polnih pravic, le tako

bo konec izkorisčevanja. Francija bo od tega imala le koristi. Ako tega ne storí, bo arabski nacionalizem naraščal in bo postal velika nevarnost za te dragocene francoske posesti v Afriki.

General Weygand, vrhovni komisar nad vso francosko severno Afriko

V zvezi s tem je postal sedaj jasno, zakaj je general Weygand, potem, ko je odložil mesto načelnika glavnega generalnega štaba francoske vojske, odpotoval na odmor v Afriko. On ima nalog, da pregleda vse ozemlje na svoje oči, da prouči vse prošle nerede, da stopi v stik z nezadovoljenji in poroča francoski vladi o vtičih. Zelo verjetno je, da bo imenovan za vrhovnega komisarja vse francoske severne Afrike, torej v oblastjo, ki bo objemala tuniškega rezidenta in v Maroku.

(Zgoraj v brzovaki omenjeni stežki dogodki se nanašajo na nerede, ki so izbruhnili najprej v Constantini ter so se razširjali po vsej severni Afriki. Pri Constantini je bilo večje število policijskih ranjenih. Na zunaj izgledajo neredi kot da gre za manifestacijo brezposebnih, toda podziga jih tudi arabski nacionalizem, ki ga vodi Arabec Ben Dželul. To se je pokazalo pred par dnevi v krvavih neredih v Beni Abbesu, kjer so se Arabci približali mestni hiši ter vpili »Heil Hitler!« Ben Dželul zahteva zaenkrat samo razdrobljitev arabskega prebivalstva ter izgon židov, ki so zakrivili, da je domačin tako globoko zabredel v dogove, grozi pa s splošnim nacionalističnim pokretom, če francoska vlada zahteva Arabcev ne ugodi. Manjši nemiri se pojavljajo še vedno na različnih krajih francoskih severnoafriških kolonij.)

Anglija in Francija složni

Simon v Moskvo

Anglija želi pokazati, da ni proti francosko-ruski zvezi

Obisk v Berlinu ...

Kmalu nato je angleška uradna agencija »Reuters« objavila, da je možno, da bo angleški zunanjki minister sir John Simon kmalu odpotoval v Berlin, da začne direktna pogajanja z Berlinom. Toda angleški zunanjki minister ne bo ostal samo pri obisku v Berlinu, ampak bo nadaljeval svoje potovanje v Varšavo in Moskvo. To potovanje pa bo organizirano tako, da bo predstavljalo zaključek vseh pogajanj o vseh problemih londonskega sporazuma. Preden pa bo sir John Simon potovelj v Berlin, bo nemški vladi poslati tečen, podrobni diplomatski akti z vprašalno polo, na katero naj Nemčija odgovori brez vseh dvomljivosti.

... in v Moskvi

Današnje časopisje je posebno veselo nad dejstvom, da je sir John Simon sklenil, da potuje tudi

Italijansko-abesinski spor

Mussolini čestita in se zahvaljuje

Italijanski tisk o „sredstvih, ki bodo zmago olajšala“

Rim, 21. februar. b. Seji vrhovnega odbora za državno obrambo, ki se je vrnila pod predsedstvom šefa italijanske vlade Mussolinija, so prisotvovali maršal Badoglio, maršal Balbo, ministri Solmi, Raonid, Revel, Rosoni, Razza, Beni, državni podčastnik Maistrochi, admiral Cavagnini, general Valle, grof Ciado, Fulvio Suvich, Buffarini, Lessono, Lantini, šef generalnega štaba fašistične milice general Peruzzi, general Dalloglio, Poriani, Piuni in admiral Vannutelli.

Po poročilu generala Dalloglia o izvršeni delni mobilizaciji, se mu je Mussolini zahvalil in mu izreklo svoje priznanje. Na koncu seje je bila soglasno odobrena izjava, v kateri vrhovni odbor za državno obrambo poudarja, da v trenutku, ko je izvršen prvi del obrambnega dela, italijanska vlada sporeči svojemu narodu, da je odbor za državno obrambo izvršil svojo važno nalog. Storil je vse, kar je bilo potrebno in pripravil vsa sredstva, da se bo morebitna vojna Italije lahko vodila pod takimi okoliščinami, ki bodo v vsakem oziru olajšali zmagu Italiji. Vrhovni odbor za državno obrambo smatra, da je to naložen popolnoma izvršil. Italija je že 13 let popolnoma osvobojena in neodvisna od inozemstva za primer vojne. Njena gospodarska proizvodnja je dovoljna, da pokrije potrebe tudi v slučaju vojne, toda italijanska vlada bo tudi takoj storila potrebné ukrepe, ki bodo v korist narodu in državi.

»Giornale d'Italia« piše, da novo Italijo ne more ničesar iznenaditi, ker je za vsako eventualnost pripravljena v gospodarskem, tehničnem in neodvisnosti oziaru ter vse potrebe lahko krije in lastne proizvodnje. Vojni ukrepi italijanske vlade v Afriki nimajo značaja navadne avanture, ker Italija noči samo jamči za varnost svojih koloni-

v Moskvo. To se tolmači kot nov dokaz, da nini Anglija nič proti zavezništvu med Rusijo in Francijo, temveč da smatra to zavezništvo celo kot zelo koristno za evropski mir. Nemški diplomaciji je hotela v Londonu dokazati, da pomeni obnovitve zavezništva med Francijo in Rusijo ponovno vstajenje predvojnega zavezništva med Francijo in Rusijo, ki je nato potegnilo Anglijo v svetovno vojno. Nemški diplomat je dokazoval, da je Francija z Rusijo na Anglijo izvajati pritisk, ker bi se sicer začele nove intrige v Aziji proti angleškemu imperializmu, če ne bi Anglija sprejela zahtev francosko-ruskega zavezništva. Vse te intrige so sedaj razbite, ker se Anglia sama odločuje, da uredi z Rusijo vsa vprašanja na isti način, kakor je to storila že Francija.

Laval sprejema

Danes dopoldne je francoski zunanjji minister Laval sprejel italijanskega, poljskega in nemškega veleposlanika v Parizu. Sporočil jim je trenutni položaj pogajanj in jih zaprosil, da naj mu čimprej sporoči stališče svojih vlad. Zelo veliko zanimanje vlaže za obisk angleškega zunanjega ministra sira Johna Simona v Parizu. Sir John Simon je obljubil ravnatelju lista »Tempo«, da pride prihodnjem teden predavanje v Pariz o trenutnem mednarodnem položaju. To predavanje bi se naj vršilo 28. februarja. Ot tej priliki se bo gotovo sestal tudi z Lavalom.

Polževa pogajanja</h3

Preosnova sovjetske ustawe Uvedba tajnih volitev

Izvršni odbor vseruske stranke, ki je v državi najvišja dejanska oblast, je 1. februarja letos na Staljinov predlog sklenil, da je treba spremeniti v nekaterih točkah sovjetsko ustawo. Nekaj dni nato je vseruski kongres sovjetrov predlogom komunistične stranke res tudi dal zakonsko veljavo. Pri debati je eden izmed govornikov, kakor poroča Izvestija 7. febr., slavil ustanovno reformo kot enega »najpomembnejših dogodkov v svetovni zgodovini, ki bo še za bodoče rodove svetel pomnik« itd. Poglejmo mimo, brez ekstaze, v čem obstaja proslavljenega ustanovna reforma.

Predsednik Molotov je navedel vidika, ki sta za reformo ustawe bila merodajna: 1. vedno večje število volivev; 2. vedno bolj izginjajoča razlika med delavskim in kmečkim prebivalstvom. Kar tiče volivnih upravičencev, je njih število zadnjega leta res občutno naraslo. Računano v milijonih je l. 1926 bilo upravičencev 76, volivna udeležba 39, torej 51%. Toda l. 1934 je upravičencev bilo že 91, volivna udeležba 77, torej 85%. Molotov je pri tem sam podarjal, da kažejo zlasti ženske veliko zanimanje za volitve. Se leta 1926 se je po mestih udeležilo volitev le 45% ženstva, ki je imelo volivno pravico, na kmetih pa samo 28%. Toda 1934 se je udeležilo volitev v mestih že 90% ženstva, na kmetih pa 80%. Posebno eksčne žene in mohamedanke, ki nekoc niso imele niti družabnih pravic, se manj seveda političnih, gredo kaj rade na volišču, kakor kažejo številke v Turkmeniji, Tadžikistanu in Usbekistanu.

Ustanovna reforma obsega troje: 1. indirektno in mnogopostopno volitve se spremene v direktno. Dosedaj je namreč ruski mužik in delavec direktno volil le svoj tovarniški ali svoj vaški sovet in nič drugega. Tovariški in vaški soveti (po naši bi se reklo občinski odborniki) so potem imeli pravico voliti okrožne odbore. Okrožni odbori so nadalje imeli pravico voliti pokrajinske zbrane in ti šele so volili ali določili delegate za centralni izvršilni odbor, ki nominalno vodi državo. V resnicu jo namreč izključno vodi komunistična stranka. Ampak vendar so komunisti za vsak slučaj zgori omenjenim volivnim sistemom znali štirikrat filtrirati ljudsko voljo, tako da je absolutno bilo nemogoče, da bi na kako odločilnem mestu mogel priti kak funkcionalar, ki ne bi bil ljud komunistični stranki. Po sedanjih ustanovnih reformah pa bodo volivci vse navedene instance direktno volili brez vmesnih stopnj. Molotov je izjavil, da boče ustanova omogočiti ljudstvu direkten stik tudi z najvišjimi funkcionarji v državi.

2. Krajevi sveti so bili dosedaj tako sestavljeni, da je prišel v mestih po en zastop-

nik na 25.000 volivev, na deželi pa na 125.000. S to volivno geometrijo so boljševiki hoteli industrijskemu delavstvu zagotoviti upravno premoč nad kmetijskim prebivalstvom. Ta razlika bo sedaj menda padla kot posledica vedno večjega izenačenja med delavskim in kmetijskim prebivalstvom. Obenem pa naj bi pridobila tudi simpatije kmetskega ljudstva za sovjetsko republiko.

3. Najvažnejša reforma pa obstaja, v tem, da sovjetti opuščajo javne volitve in prehajajo k tajnemu glasovanju. Molotov je poudarjal, da bo s tem dano učinkovito sredstvo, da se ljudstvo iznebi nesposobnih in birokratičnih zastopnikov.

Sovjetski tisk proslavlja ustanovno reformo kot velik korak k demokratizaciji dežele v nasprotju s kapitalističnimi državami, kjer vedno hujše pritskajo diktature. Vendar pa reforma od blizu pogledana precej bolj skromno izgleda in izgubi na svoji pomembnosti. Predvsem nima reforma tiste moči, kakor n. pr. referendum, da bi vsebinsko mogla spremeniti na vsebinh celotnega sovjetskega sestava, ampak gre izključeno le za volitev zastopnikov v različne korporacije. Samo po sebi se razume, da bo šlo le za nekoliko svobodnejšo izbiro med kandidati, ki jih bo narodu predlagala komunistična stranka, isto, kot je slučaj v fašizmu, nikakor pa ne bo ljudstvu dana svoboda, da spravi na površje enega ali drugega človeka, ki ni usmerjen stodostolno v smislu vladajočega političnega kurza. Zato stvarno reforma ne primača prav nobene demonstracije. Kajti, kaj naj tudi koristi ljudstvu tajna volivna pravica, ako nima pravice do svobodnih organizacij, do svobodnega zborovanja in do svobode tiska. In vsega tega v sovjetski Rusiji ljudstvo nima.

Rus se dvignil 30.000 m

Moskva, 21. februar, c. Sovjeti stratosferski balon je danes dosegel višino 30.500 m. V tej višini je zaznamoval 51 stopinj Celzija pod ničlo.

Waleški princ v Pešti

Budimpešta, 21. februar, b. Angleški prestolonaslednik je odšel snoči v Arison, v družbi grofa Cekonjiča, Andrasija in grofca Kegleviča. Tam je ostal do jutra ter plesal z družbo. Skošal je plesati tudi čardas, pa mu ni slo. Danes je obiskal regenta Horthyja. Ves madjarski tisk pozdravlja angleškega prestolonaslednika. »Pester Hirlap« in »Pester Ujság« posvečata angleškemu prestolonasledniku dolge članke. »Hirlap« trdi, da je waleški princ madjarskega pokolenja, ker je bila njegova starata mati po materi grofica Reday. »Memszeti Ujság« pa pozdravlja Anglijo kot državo, ki je prva nastopila proti mirovnim pogodbam.

Iz notranje politike

Belgrad, 21. februar, m. Gleda predstoječe vojne agitacije danes ni bilo novih momentov. Kljub temu, da se je prijavilo že veliko število kandidatov za prihodnje volitve, še vedno prihajajo novi, ki misijo, da bi pri prihodnjih volitvah lehkovo računalni na uspeh. Splošno so kabinetni te dni naravnost prepaločeni s publiko, predvsem predsedništvo vlade, notranje in prometno ministarstvo. V skupščini je ostalo samo še nekaj poslancev, ki bodo pa tudi te dni odšli v svoje volilne obiske, kjer jih čaka ogromno posla, če bodo hoteli premagati svoje protikandidate, ki se pojavljajo. Med bivšimi poslanci, ki so še ostali tu, se je danes tudi precej komentiralo zadržanje slovenskega dela JNS. Poslanci iz dravske banovine so bili znani v tukajšnji javnosti kot največji in najstrastnejši zagovorniki politike, ki jo je izvajala JNS. Poslanci iz dravske banovine so bili tudi najodločnejši zagovorniki vodstva te stranke, v kateri je imel glavno besedo dr. Kramer. Znano je, da sta se udeleževala zadnjih sej tudi bivša ministra dr. Kramer in Pucelj, na katerih je bilo sklenjeno, da JNS ne bo nastopila pri volitvah. Znano je bilo, da so člani vodstva JNS kakor osamljene vrbe sredi močvirja.

Nekaj bivših poslancev je danes Vašemu dopisniku govorilo o raznih sredstvih, katerih se je posluževali slovenski del JNS, samo da se je držala na oblasti, brez katere itak nič ne pomenti. O tem si nihče ne dela iluzij. »In ko so sedaj ti krogi doigrali z vodstvom stranke vred,« tako so danes politiki zatrjevali Vašemu dopisniku, »ponavlja stranka ogabno igro, pljuje na to, kar jim je bilo večeraj sveto in kar so povelevali, ter se sedaj vsi zbegani in preplašeni ponujajo, da bi prisli zopet na vodilna mesta.« Ti so danes Vašemu dopisniku poudarjali: »Vam se še niti ne sanja ne, kašnici sredstev so se posluževali za časa svojega delovanja za nared v Belgradu. Ko bo prišel čas, jih boste dobili na razpolago, da jih boste lahko objavili v časopisih ter jih obslodili.«

Isti krogi so tudi zatrjevali Vašemu dopisniku: »Vemo, da je slovenski narod globoko zaveden in ne samo onih par ljudi, ki se je vezalo s političnim nestvorom JNS. In na to globoko slovensko narodno zavednost so leteli ogabni pljunki in to ravno do slovenskega dela JNS.« Vašemu dopisniku so ti krogi tudi zatrjevali, »da ne sme-

meti nihče patent na nacionalizem in da se ne smejo ščititi samo pristaši JNS, kar se je godilo za časa strahovanja te stranke, čeprav se jih telesko od njih sploh ni smelo pokazati na solnicu. Ti časi se ne smejo povrniti več. JNS tudi s slovenskim priveskom vred ne bo imela nikdar več onega vpliva, kaker ga je imela. Iz zadnjih sklepov vodstva te stranke je komaj slišen dih ljudi, ki so že davno pod zemljo.«

Na drugi strani pa je od par dni sem postopa precej aktivna tudi skupina »Zbor«, predvsem pa Jugoslavenska akcija, ki je na seji dne 17. t. m. v Belgradu sklenila, da bo postavila samostojno kandidatno listo z.g. Ljotičem na čelu. Centralni odbor Jugoslavenske akcije je danes po okrožnosti obvestil vse svoje krajevne in mestne organizacije o tem sklepu ter jih poziva, naj gredo na volitve. V tej okrožnosti centralni odbor med drugim obvešča svoje krajevne organizacije o sledilec: »Ta sklep o postaviti samostojne liste pri prihodnjih volitvah je bil sprejet od skupine Otadžbina (Ljotičeva skupina) in »Zabora« (Parečaninova skupina), dočim je organizacija »Boje dala članom svobodne roke pri volitvah. Nemudoma je treba podvzeti vse ukrepe za dogovor z ostalimi skupinami, da bi se v vaših krajih omogočila postavitev naše samostojne liste.«

Preteklo nedeljo so tu zborovali v Delavski zbornici tudi socialisti iz cele države ter so sklenili, da bodo pri prihodnjih volitvah postavili svojo samostojno kandidatno listo. Tega sestanka se je udeležil tudi Petjan iz Maribora.

Nocoj se je v političnih krogih raznesla tudi vest, da namerava postaviti svojo samostojno kandidatno listo tudi bivši minister Boža Maksimovič.

Generali brez armade

Nikola Uzunović: »Ce bi bil Napoleon svojo armando pravčasno razpustil, bi nikoli ne bil premagan...«

(Na sliki od leve na desno: Demetrović, Marinović, Uzunović na konju, Maksimovič, Srškić.)

(Po belgrajski »Politiki«)

Zaloigra na Jadranu

Potop našega parnika, »Vila« „Rodi“ in »Ursus“ rešuje našo posadko - 4 pogrešajo

Trst, 21. februar, b. Prve vesti o nesreči parnika »Vila« so prišle v kapetanijo v Benetkah. Vest je oddal radiotelegrafist nekaj minut po trčenju italijanske motorne ladje »Rodi« v parnik »Vila«. Iz Benet je takoj odpel na pomoč vlačilec »Ursus«, last družbe Panfido. Podrobnosti o nesreči so se zvedele šele pozno poноči. Parnik »Vila« je last Oceanije in je odplovil v torek v Benetke s tovrom 4000 ton fosfata. Ponoci je »Vila« zašla v gosto meglo. Poveljni parnik Kalafatovič je zaradi tega takoj odredil, da se dajejo neprosten med vožnjo znaki s sireno. Obenem je tudi znašal vožnjo na minimum ter je tako vozil vso noč in včeraj vse dopoldne. Sirena je tulila vsako minutno, kakor je to predpis za parnike, ki plujejo v meglo. Včeraj okoli 1 popoldne je priplul parnik »Vila« v bližino izliva Piave. V tem trenutku pa je klijub signalom, ki jih je oddajal parnik »Vila«, priplula nasproti italijanski motorni ladji »Rodi«, ki je je poveljeval kapetan Loprieno. Ko je zagledal pred seboj ladjo, se je hotel izogniti, toda bilo je prepozno, kajti ladja »Rodi« je vozila z brzino 14 milij na uro. Trčenje je bilo neizogibno. Riles »Radija« je strahovito udaril v parnik »Vila«. V tem trenutku je kapitan Loprieno že z vso silo pognal »Rodi« nazaj. Na sprednjem delu »Vile« je je načrnila ogromna luknja in ladja se je začela z veliko naglico potapljati. Potopila se je še hitreje vsled tega, ker je imela natovorjenega kakih 5000

ton fosfata in raznega drugega blaga. Posadka ni imela niti časa, da se reši na motorno ladjo »Rodi«, ter je bila do zadnjega trenutka na potapljači se ladji. Ko pa je morje prišlo že do palube, so mornarji poskakali v vodo, za njimi častniki, zadnji pa povelenjak. Takoj so bili z ladje »Rodi« spuščeni reševalni čolni, ki so prevzeli plavajoče mornarje. Kmalu nato je prispel tudi vlačilec »Ursus«. Rešeni mornarji so se nato vrstile na »Rodi«. Pri stetusu se je takoj ugotovilo, da manjkajo štirje možje. Zaradi tega so reševalni čolni še dolgo križari in oskali preostale brodomorce, enako pa je iskal brodomorce tudi vlačilec »Ursus«. Izginili so Mate Dragić-Josipov, 43 let star, oče petih otrok, ki je bil na ladji zaposlen kot kurjač, Mirko Buculin-Antin, 27 let star, neoznenjen, kurjač, Danilo Rasić-Stepanov, 27 let star, kurjač in Tomo Nikolai-Belič, 39 let star, oče dveh otrok, ki je bil na ladji zaposlen za premetavanje premoga.

Ker je bila precej poškodovana tudi ladja »Rodi« na rilcu, ki je zadel ob »Vilo«, je odplovila proti Trstu. Na poti proti Trstu je ponovno zašla v meglo, vsled česar se je vožnja zavlekla. Ladja »Rodi«, ki bi moralata že snoci priti v Trst, je prispevala tja sele davi. Naš parnik »Vila« se je potopil tri milje daleč od obale v globini 20 metrov ter še strlijo iz vode, srboli in dimnik.

Japonska snuje mohamedansko cesarstvo v Aziji Senzacionalna poročila moskovske »Pravde«

mohamedane za preveč nevarno za svoje interese v Aziji.

Japonska-Kitaiska

Tokio, 21. februar, c. Iz Nankinga je prispel v Tokio kitajski diplomat Vancinhui. V Tokiu bo vodil pogajanja o gospodarskem in političnem zblizjanju med Kitajsko in Japonsko. Japon uradna agencija Rengo sporoča, da je treba pričakovati od teh pogajanj senzacionalnih zaključkov. Vancinhui bo pripravil vse potrebno za obisk maršala Cankajšeka v Tokiu. Cankajšekov obisk bi pomenil zaključek popolnega sporazuma med Kitajsko in Japonsko. Ta sporazum ima namen, da ustvari mečan blok med Kitajsko in Japonsko, ki bi začel nato po svoje vplivati in oblikovati vse azijsko politiko.

Moskva, 21. februar, c. Današnja »Pravda« objavlja obširen uvodnik o vseh pogajanjih za londonski sporazum. Članek ugotavlja, da je nemški fašizem z dosedanjim potekom teh pogajanj doživel velik polom. Nemški fašizem dela odkrito za to, da bi se okreplil v vzhodni in srednji Evropi, da bi tako lahko pripravljal vojno na zapadu. Zato boče onesmogociti vse sporazume v vzhodni in srednji Evropi. Nemški fašizem je vse svoje nade postavil na to, da razdroži Anglijo in Francijo. Sovjetska vlada pa sedaj odkrito izjavlja ponovno, da boče varnost in mir v Evropi in da to varnost in ta mir ponuja vsem evropskim državam. Zato sprejema sovjetska vlada londonski sporazum, če se bo izvedel v svojem polnem obsegu. Sedaj je zoperet dozaključen, da so vsi izprevideli, s kakšnimi pustolovščinami se peča nemški fašizem. Zato smo veseli, da s svojim sodelovanjem v evropski politiki lahko dokazemo, da evropski mir ni odvisen od nemškega fašizma. Tudi angleška buržauzija prihaja sedaj do preprizanja, da angleško delavstvo noče vojne. Zato je angleška vlada prisiljena, da izvaja zelo čudne manevre v mednarodni politiki, ki se mora sedaj pogajati z režimom, ki ga najbolj sovraži. Angleški imperialisti morajo namreč vpoštevati položaj Francije, ker je ta še zmeraj predstraža angleških interesov v Evropi.

Schuschnigg v Parizu

Basel, 21. februar, c. Avstrijski zvezni kancler Schuschnigg in zunanjji minister Berger-Waldenegg sta ob 14.30 prispeval z rednim brzovlakom v Basel. Vlak je postal na postaji samo pol ure in nadaljeval nato pot v Pariz. Na postaji je vstopilo v vlak mnogo francoskih časnikarjev, ki so prišli nasproti obejma avstrijskima državnim komisarjem. Časnikarje je sprejel vodja avstrijskega tiskovnega urada in jih v imenu zveznega kanclerja izjavil, naj ne pričakujejo od razgovorov v Parizu nobenih senzacij. Vse je mirno pripravljeno in se bo razvijalo v smislu trenutnih stremljenj za zagotovitev avstrijske neodvisnosti in harmoničnega sožitja v srednji Evropi.

Pariz, 21. februar, b. Nocoj ob 21 je prišel v Pariz avstrijski zvezni kancler dr. Schuschnigg v spremstvu zunanjega ministra Berger-Waldenegg. Socialistično-komunistični akcijski odbor je pozval pristaše, da pridejo na postajo in priredejo demonstracije proti avstrijskemu kanclerju s tem, da pokažejo solidarnost mednarodnemu proletariatu v borbi proti fašizmu. Danes dopoldne je hotela priti neka socialistično-komunistična deputacija do avstrijskega poslanika v Parizu, da mu izrazi protest pariskega ljudstva zaradi obiska avstrijskega zveznega kanclerja. Policija pa je tej deputaciji preprečila vstop v poslopje poslanstva.

Pariz, 21. februar, b. Nocoj ob 21 je prišel v Pariz avstrijski zvezni kancler dr. Schuschnigg v spremstvu zunanjega ministra Berger-Waldenegg. Socialistično-komunistični akcijski odbor je pozval pristaše, da pridejo na postajo in priredejo demonstracije proti avstrijskemu kanclerju s tem, da pokažejo solidarnost mednarodnemu proletariatu

K vprašanju slovenskih šolskih knjig

Minister prosvete je z aktom Sn. št. 2800 od 23. januarja t. l. z razpisom, ki je bil objavljen v Službenih novinah 31. januarja, 4. februarja in 19. februarja t. l. razpisal konkurs za napisanje novih učnih knjig iz nacionalnih predmetov na srednjih in srednjih strokovnih šolah. Iz tega razpisa posnemanio, da gre za nove učbenike iz sledenih predmetov: 1. iz srbo-hrvatskega-slovenskega jezika (slovinka za niže razrede; čitanke za višje razrede; zgodovina jugoslovenske književnosti za višje razrede; zgodovina srbsko-hrvatsko-slovenskega jezika s pregledom naših dialektov; teorija književnosti in antologija narodne poezije — kot pomožna knjiga). 2. Iz narodne zgodovine (učbenik za III. in IV. razred), in 3. iz zemljepisa (Kraljevina Jugoslavija za IV. in VIII. razred).

V zadnjem objavi se razpisuje tudi: Abeednik (srbohrvarski ter na slovenščini narečje); Računica z geometrijo (za III. in IV. razred); Pouk o prirodi in zdravju (III. razred osnovnih šol) ter Knjiga o praktičnih gospodarskih znanostih (domačinstvo itd.).

Te knjige naj bi bile nove in sicer po metodici in obdelavi kot razpis nadalje zahteva: slovence (za vsak razred posebno!), naj popolnoma obsežejo gradivo kot je določeno po novem šolskem programu. Čitanke naj bodo pisane v lepem književnem jeziku, »izvzeti« naj bodo članki z izvestnimi lokalnimi posebnostmi; zastopani naj bodo pisci vseh treh plemenc, tako, da čitanke predstavljajo prave antologije jugoslovenske književnosti v najpopolnejšem smislu besede, članki, vseči iz slovenskih pisateljev, naj bodo v slovenščini, da bi učenci izven dravske banovine na njih mogli poznati glavne posebnosti slovenskega govora; povdarenja mora biti tudi močnejša ljubzen do domovine in naroda.« K tem knjigam, ki so mišljene samo za niže razrede, je dodana opomba za slovenske šole: »Za šole v dravski banovini naj bodo slovnice in čitanke pisane slovenski. Slovnice naj obsežejo gradivo, kot je predpisano. Sicer pa veljajo, kar se tiče obdelave in metode, v celoti iisti pogoji kot za srbohravarske slovnice in čitanke.« Jugoslovenska književnost naj bo obdelana v dveh delih: starejša za V. in VI. razred in novejša za VII. in VIII. — V knjigi naj se obravnavajo »vsi po novem načrtu predpisani pisanec« in načrta, zanimiva in plastična podoba razvoja jugoslovenske književnosti.« To zgodovino naj dopoljuje posebna Antologija nove književnosti. — Zgodovina srbo-hrvatsko-slovenskega jezika naj se ozira na staroslovensčino (v cirilici in glagolici) ter naj da pregled »zgodovinskega razvoja srbsko-hrvatsko-slovenskega jezika«; priloženi naj bodo odlomki iz posameznih dialektov in dokumenti jezikovnega razvoja. — Za učno knjigo iz narodne zgodovine (III. in IV. razred) naj se posebej velja, da mora razvijati visoko zavest o nacionalnih načinjih, ustvarjati prepričanje, da so centripetalni napori privedli domovino do moči in veličine, dočim so centrifugalne težnje pokazale vedno negativne rezultate (v kolikor se morejo, naj se takti momenti pojasnijo z narodno poezijo); — Zemljepis za IV. in VIII. razred naj bo izdelan po programu. — Za te knjige, ki naj bodo pisane po teh napotkih, so razpisane visoke nagrade, tako n. pr. za zgodovino književnosti — 75.000 Din! — Za srbsko-hrvatski abecednik — 40.000 Din, za slovenskega polovice manj (20.000 Din). — Razpisna doba traja eno leto. (Rokopisi morejo biti pisani srbsko-hrvatski ali slovenski. Toda nagrajenje slovensko delo bi po § 13 o učilih moral min. prosvetne šele dati prevesti.)

Tako smo v kratkem podali vsebine lega ministarskega razpisa, ki je zadel vse naše slovensko šolstvo in slovensko knjigotrštvo v živo. Ce malo natančneje pogledamo zgornji konkurs, ki se tiče pouka naših najbolj narodnih znanosti, lahko ugotovimo zanimive stvari. Predvsem, da se za pouk slovenščine dovoljujejo učne knjige (slovnice in čitanke) s am v nižjih razredih, in še v tem je obseženo, da bodo čitanke v celoti (dvojezične), kajti tudi zanje velja, da morajo prisnati sestavke od piscev »vseh treh plemenc.« Za višje razrede pa po tem razpisu slovenske učne knjige sploh odpadejo; in ce vzamemo, da se v V. in VI. razredu uči le starejša jugoslovenska književnost, pride v tem okviru na slovensko književnost bore malo, prav tako kot tudi na zgodovino slovenskega jezika v primeru s staroslovensčino in spomeniki iz srednjeveške srbsko-hrvatske književnosti, ki so v programu za te razrede. V konsekvenčni tega razpisa bo torej v teh razredih slovenščina reducirana na minimum. Saj poznamo knjige, ki so že napisane v tem smislu: Poljanec: Istorija jugoslovenskega jezika, ali Andjelić: Jugoslovenska književnost, ali Žeželj: Antologija jug. književnosti itd. To so knjige, ki so bile odobrene v zadnjih letih in ki so vse sestavljene po zgornjih vidikih. Moramo pa ugotoviti, da Poljanec, ki je Slovenec, v svoji zgodovinskih slovnicih nima niti brižinskih spomenikov in se ne ozira niti na Ramovša niti na Breznika. Koliko slovenskih pisateljev in v kakšni luči pridejo v takih zgodovinah do veljave, je nam vsem znano in jih lahko naštejemo na prste. V omenjenem

nih knjigah na primer Stritarju ni duha in Levstik je razložen prav od nasprotnne strani. Ce gledamo tako antologijo, kot je Žeželjeva, naletimo n. pr. pri Aškercu na same lirske pesmi in pri Cancarju samo na Erotiko itd. Prav isto kot s književnostjo in jezikom, se obeta naši zgodovini: saj poznamo Corovičeve Zgodovino Jugoslavije, ki bi bila vir, iz katerega bi izhajali vsi tozadne učbeniki. Koliko je v njej slovenskega narodnega napisa, je znano. Saj ne zvemo iz nje niti o ljudeh, ki so vodili vse jugoslovensko gibanje pri nas! (N. pr. predsednik Nar. veča v Zagrebu je bil po njem dr. Pavelič!) In v zemljepisnih učbenikih, ki so se lansko leto pojavili pri nas kot prevodi iz srbskega, smo brali, da so naše Alpe, s katerimi segamo v srednjo Evropo, samo predgorje — Balkana. Sicer pa je vrednost takih, ne za naše razmere in ne da naši ljudi pisani knjig — že svojčas poudarjal »Slovenec.« — Razpis poudarja vekrat »novi učni programi, toda tega programa še ni videla javnost in ne vemo, kaj vse obsegajo. Sicer vemo, da se je v projektu o tem načrtu govorilo, da slovenske čitanke, ki bi prišle za bližnja leta v poštev, morajo obsegati dve tretjini doma-

čih sestavkov in eno tretjino srbsko-hrvatskih, toda po tem razpisu — se zdi — bo prav narobe. Saj slovenščina kot učni jezik v višjih razredih slovenskih gimnazij sploh ne obstaja, to je najbolj vidna nit, ki se včete skozi ta razpis. To je velika škoda za jugoslovensko misel in skupnost, v kateri slovenski jezik in slovenska kultura predstavljata neobdrobeno sestavino in mislimo, da je bila dolžnost slovenskih zastopnikov v Prosvetnem svetu, da na to opozorijo najvišjo učno oblast, ki bi se bila na to gotovo ozirala.

Toda mi ne vidimo v vsem tem samo kulturne škole, temveč tudi gospodarsko. Saj je znano, da naše knjigarne krijejo svoj deficit z zalogo šolskih knjig, ki bi jih odzaj monopolizirali belgrajski knjigarji. Naše načelo je: naše slovenske knjige naj tiskajo naši tiskarni, naši ljudje naj jih stavljam v naši otroci naj se iz njih uče. Imamo najboljše moči za to, ki samo čakajo poziva in priložnosti, da se lotijo dela, tako kakor je dostojno za slovenski jezik in kulturo in za idejo jugoslovenske skupnosti, kar se pa po misti in potih tega razpisa ne bo doseglo v tej edini pravi in pravilni sintezi. Upamo, da bodo naši pomisliki zaledli in da se bo razpis sestavil v popravljeni obliki, kakor odgovarja vlogi in pomenu slovenskega jezika in slovenske kulture v jugoslovenskem kompleksu.

Reforme socialnega zavarovanja

Ljubljana, 1. februarja.

Včeraj smo kratko javili, da se vrši anketa o reformah socialnega zavarovanja v vsej državi v Ljubljani. Ta anketa je bila včeraj od 4 popoldne pa do pol 9 ter je obravnavala nekatere izredno važne zadeve. Sejo je vodil predsednik Delavske zbornice Sedej, prisotni pa so bili v Ljubljani se nahajajoči zastopniki Osrednjega urada, zastopnika zasebnih nameščencev Žemljič in dr. Köstli, za Trgovsko bolnišnico in podporno društvo dr. Pless, in ravnatelji Podgoršek, za Pokojninski zavod dr. Vrančič, za društvo »Merkur« dr. Cerovac iz Zagreba, člana ravnateljstva Osrednjega urada Kavčič in Adamič (iz Domžal), Okrožni urad pa so zastopali predsednik Tavčar, ravnatelj dr. Bohinjec, podravnatelj dr. Kuhelj in tajnik Likar.

Anketa je obravnavala dve temi: 1. reorganizacijo bolniškega in nezgodnega zavarovanja zasebnih nameščencev in 2. uvedbo storačnega zavarovanja v del. zavarovanju.

K prvi točki je poročal tajnik Delavske zbornice Uratnik, ki je za anketo zbral obširen material in na podlagi tega materiala obravnaval sklep ravnateljstva SUZOR-ja glede reorganizacije zavarovanja zasebnih nameščencev. Uratnik je končno resimiral svoj referat v sledečih predlogih: 1. reorganizacija ustanov zavarovanja zasebnih nameščencev je nujna in neodložljiva. 2. Vzpostavijo naj se javnopravni nosilci bolniškega zavarovanja zasebnih nameščencev v okviru Osrednjega urada z obveznim zavarovanjem vseh nameščencev. 3. Višje zavarovanje za zasebne nameščence bodi fakultativno. 4. Zvišanje mezdnih razredov za zasebne nameščence je stvarno utemeljeno.

Anketa je bila soglasna v tem, da treba takoj uvesti starostno zavarovanje delavstva, ravnotako tudi, naj se starostno zavarovanje zasebnih nameščencev raztegne na vso državo.

Zastopniki zasebnih nameščencev so odbili referat tajnika Uratnika, ki je posebno poudarjal, da mora SUZOR reorganizirajo izvesti v lastnem okviru. Zastopnik zagrebškega »Merkurja« dr. Cerovac je ostal s svojim nasprotinom tališčem osamljen in s svojimi razlogi ni preprečil ljubljanskih zastopnikov zasebnih nameščencev.

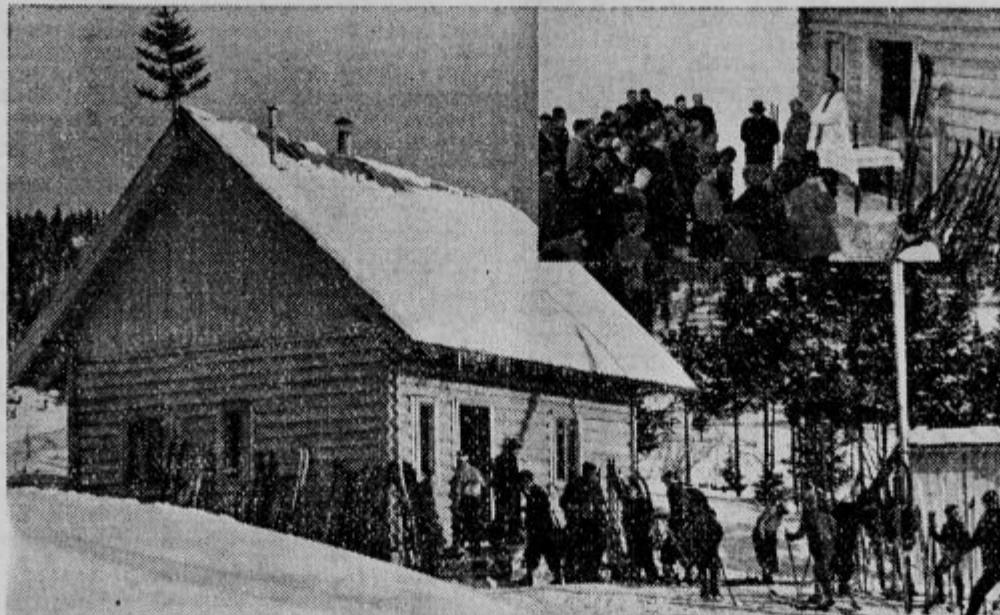
Iz debate se je razvidelo, da je lonela problem v ljubljanskem časopisu o tem vprašanju na napačnih informacijah.

Pozitivni uspeh ankete je prvenstveno v tem, da je SUZOR tudi na tej anketi dobil mandat, da započeti akcijo nadaljuje. Zbrani material in debata na anketi sami pa bosta služila za stvarno gradivo ministerstvu za socialno politiko v Belgradu.

K drugi točki je referiral ravnatelj Radovan Matjašič, ki je znova utemeljil svoj osnutek o uvedbi starostnega in invalidnega delavskega zavarovanja. Bistvo njegovih izvajanj je šlo za tem, da je predocil navzočim smernice, po katerih naj se starostno in invalidno zavarovanje delavstva izvede. Izjavil se je za poslovnost uvedbo starostnega zavarovanja. Zaenkrat naj se za starostne zavarovance pritegnjo tisti delavci, ki so zaposleni v obrti. Obenem je govornik razlagal, kako naj se uredi razmerje do drugih nosilcev pokojninskega zavarovanja. Anketa je bila soglasna s tem, da je Matjašičev osnutek zelo primerna baza, da se končno prične starostno in invalidno zavarovanje delavcev in da z Matjašičevim osnutkom v nobenem oziru niso prizadeti interesi zasebnih nameščencev.

Anketa je bila soglasna v tem, da treba takoj uvesti starostno zavarovanje delavstva, ravnotako tudi, naj se starostno zavarovanje zasebnih nameščencev raztegne na vso državo.

Nov smučarski dom

Nova smučarska postojanska »Slalom klub« na Gorjušah. Zgoraj: Blagoslov doma

tri na vse grlo smeje. To je bila latovščina: nemško, laško, kranjsko, iz vsakega teh jezikov umetniški izvleček, lahko si misliš, da sem jaz komaj kak drobec razumel. Vendar sem se postavil po moči v bližino, da bi bil deležen vsaj ognja, če ne zavabe. Najprej se niso brigali zame, zrli so name radovedno in nadaljevali. Duhovni gospod me je kmalu spravil v pogovor in je govoril najprej čisto italijančino, nato lomil po nemško in se slednjič menil v najboljši meniški latinčini. Ker je šlo za to, lahko verjamem, da nisem bil skupuh z učenostjo in mož se je silno zajel zame, ko sem srečno navedel nekaj iz grščine, kar ju je napol razumel. Priporočil me je lepim gostilničarkam zelo močno in imel sem čast, da sem ga dobil za družabnik pri mizi. Dekleta so se čudila najniči učenosti in bi doblele preveč spoštovanja, ko bi ne bil mož kakšno debelo šalo zanje izbleknil. Kajpak je zrastel za hvalo, ki jo je meni poklanjal, njegov lastni pomen v hiši: kdo drugega tako glasno in temeljito presoja, ga mora pač pregledati znati.

Ce bi ne bil radi deliški volitne zelo truden in bi ne bil namenjen zjutraj zarana odriniti, bi mi morda zabava z duhovnim pavilhom ne bila nežljiva. Toda hotel sem k počitku in pustil človeške same razgrajati. Ko sem drugo jutro vstal, da grem, nisem našel v vsi veliki, ne slabo urejeni hiši nobene žive duše. Vrata so bila samo znotraj zapanjenia, torej zame odprta. Pa tudi če bi bil brez sramu, da bi bil takšno nizkotnosti zmožen, vendar bi ne mogel zlorabiti zaupnosti tako dobrošrčnih ljudi. Šel sem nekajkrat s svojimi težkimi čevalji po sobani, nikogar bližu, niti se ne gane. Potkal sem na nekaj sob, niti odziva. Končno sem prišel do sobe, ki ni bila zaklenjena. Glej, vstala je najmlajša dekle, lep košček izvirnega greha, in se opravičevala, da ni že nihče pokoncu. (Protestant prostomislec se bridko moti, če misli, da je bil prepovedan sad v raju — ženska, ko je bila duhovna — prevezeta lakomnost. Sicer sem pa v tem odstavku izpustil par besed, ki bi se dele brez trohe soli spačeno umeti. Op. prev.) Plačal sem račun

in zapustil hišo. Sploh moraš vedeti, da ne zajtrkujem ali šele, ko sem dve uri hodil, seve, ako kaj dobrim. Od tega dne sem si naredil pravilo, vselej zvečer poravnati račun, da se zjutraj ne zamujam. V Razdrtem so mi dali goriško vino, ki je v tem kraju zelo v čislih in to zasluzi. Spada med vina, ki sem jih brez vode pil, kar se niti burgundu ne zgodi. Vendar idiot, kakor sem v tej zadevi, nimam veljavnega glasu.

Iz Razdrtega do Trsta je pet milij. Zjutraj nisem nič jedel, po poti nisem našel vabiljive hiše in sem, prijetljivi, prehodil popolnoma tešč v januarju teh pet milij kar izvrstno. V Sezani mi prva gostilna ni bila všeč, radi množice voznikov pred njo, misil sem, se bo še katera boljša našla, kraj nič majhen. Ni je bilo; bil sem len, da bi nazaj hodil; šel sem naprej. No, od Sezane do Trške mitnine ni bilo nič. Samo kamenit breg, ne kapljice dobre vode, to je bilo že jenemu popotniku najbolj zoporno. Ko bi ne bil tu in tam koščka ledu našel, ki mi je utesnil žeo, bi bil na slabem. Razdrško goro sem viden do Trsta in se mi je zdeла tako bližu, da bi jo s strehom dosegel. Od Dunaja do Razdrtega sem imel izmenoma mnogo snega, pri Sezani je pojenoval, tu leži samo v jarkih. V Razdrtem sem se tresel od mraza pri peči, na ti strani ob morju se že potim. Danes 23. januarja je tako gorko, da so vrata in okna odprta.

Prvi pogled na Trst presenetil, pot niz dol je prijetna dovolj. Bivati v njem nekoliko časa, mora biti kratkočasno, toda po dolgi bo ne hotel tukaj ostati. Lega je znana, amfiteater ob morski zalisti. Gore so previsoke in plešaste, da bi bili prijetni, po suhem so vse udobne zvezre pretrgane. Tem lažje gre vse po vodi. Luka je plitka in omata majhna vozila; večje in vojne ladje morajo obstatiti daleč, kar ni prav varno. Morje je tukaj potrebitivo, lahko se mu še veliko izsili, če se z gorjanje dela in uredi polagoma velikim ladijam dostopno. V bregu je svet naokoli uravnан по stop-

njah z lepimi vinogradmi. Tržačani so ponosni na svoje vino, v mojem gostinjcu točijo tujega. Nekaj višje staro mesto po gradu je ozko in temelčno. Novo mesto je že skoro vse iz morja pridobljeno. Ali je tukaj stal stari Tergeste res, naj starožitniki izpricajo. Stanujem v veliki gostilni, v hiši z velikim obsegom, prav tam, kjer je bil Winckelmann s svojega sluga zavratno umorjen. Moj razgled je prav lep na morje, morda je ista soba, kjer se je nesreča zgodila. Zgodba je že pozabljena.

Tu sem našel jezikoslovca Abrahama Penzla, ki je v Trstu Italijane nemško učil v Nemčiji italsko. Zgodba tega nenavadnega moža bi dale poučno in prijetno snov, ako bi jih kdo dobro pripovedoval. Iz Lipskega v Halle, nato na Poljsko, s Poljskega na Dunaj, z Dunajem v Ljubljano, iz Ljubljane v Trst, povsod z imenitnimi zvezami. Nesrečna nagnjenost k vnu mu je marsikaj razdrila in ga nazadnje prisilila zapustiti Ljubljano, kjer je bil profesor pesništva. Njegova raznolična zapletena usoda mu je dala neki baročni dar po govoru, ki vzbuja sočutje z njim. »Per varios casus, per tot discrimina rerum tendimus Tergestum,« je rekel s hudočinstonjo, da nas takoj kakor Winckelmanova vrag vzame. Šla sva skupaj, a nisva mogla Winckelmanovega groba najti. Nihče ni vedel niti.

Hiša nekega Grka — če se ne motim, se piše Garcia — je najboljša v mestu in res sijajna.

popolnoma nova in v dobrem slogu zidana. Prav čudna je žalostna zgodba Tržačanov čez mir. S krščansko človečnostjo se ne brigajo za ostale svet in njegove stiske niti za joto in samo žele, da bi nebo do 10 let prospšne vojne, potem bi se Trst lahko pokazal v eni vrsti z najboljšimi mesti. Pri tem ne mislimo kupičs

Ljubljanske vesti:**Za zgradbo splošne bolnišnice**

Belgrad, 20. februar, 1955.

Veliko se govorji in piše o izvajstvu programa kraljevske vlade za izvajanje javnih del. Ker je sedaj nastopil odločilen tremutek, smatramo za potrebno, da se dotaknemo tudi perečega vprašanja — zidanja nove splošne bolnišnice v Ljubljani z željo, da se z njim seznanijo tudi široki narodni sloji. Sam g. minister pravde je potrdil pred nekaj dnevi časnikarjem, da se bo v Belgradu zdala palaca pravde, ki bo sicer v skromnem obsegu, ali vendar vsaj nekaj doprinesla k programu za poživljenje narodnega gospodarstva. Sklepamo potem takem, da se program ne bo omejil samo na železnicne in ceste, temveč da se bodo zgradila tudi razna javna poslopja, kar so predlagata inženjerska zbornica v Belgradu v svoji obrisni resoluciji z dne 17. t. m.

Statistika državne splošne bolnišnice v Ljubljani prepričevalno kaže našal bolnikov iz vseh krajev dravske banovine. Bolnišnica je sprejela od novembra leta do 15. t. m. popoldne že 3100 novih bolnikov. To visoko stavlja in splošna prenapolnjenost na oddelkih je zgovoren dokaz, da je vprašanje nove splošne bolnišnice v Ljubljani eno najnujnejših v dravski banovini. Zgodi se, da morajo bolniki, ki so še potrebljni bolniške nege, predčasno zapustiti bolnišnico, a drugi, ki so potrebljni tujne bolniške nege, ne morejo biti sprejeti zaradi pretrpanosti.

Ljubljanska splošna bolnišnica že zdavnaj ne ustreza več sedanjam potrebam in zahtevam. Zadostovala je še v predvojnem času, ker je pač imela lokalni značaj, medtem ko so se bolniki s komplikiranimi bolezničnimi zarozi specjalnega zdravljenja zdravili več ali manj v večjih mestih, ki se sedaj nahajajo v inozemstvu. Logično je, da po vojni takšni bolniki tudi iz oddaljenih krajev prihajajo v Ljubljano kot središče velike upravne oblasti. S kakšnimi ogromnimi napori vrši službo zdravniško in pomožno osebje v ljubljanski splošni bolnišnici, več sami tisti, ki je imel priložnost opazovati osebje pri delu. Da so uspeli gledate zdravljenja tudi pri skromnih proračunskih sredstvih vendar še zadovoljivi, je pripisati le zares požrtvovalnemu delu vsega osebja.

Upriavljena je torej zahteva dravskih banovin, da se v Ljubljani zgradi že zdavnaj obe-

Danes v petek, 22. februarja je zadnji dan za reklamacije volivnih imenikov.
Prepričajte se, če ste vpisani!

*

◎ **Rokodelski oder.** V nedeljo 24. t. m. bo vprizoril Rokodelski oder novo veseloigrivo s petjem z naslovom »Svojeglavček«. Igra bo vzbudila živalno veselost. Vse osebe v igri so prav dobro označene, posebno se Polonica, imenovana »Svojeglavček«. Režiser je gosp. Franc Gajeta. Pricetek igre bo v nedeljo ob pol osmih zvečer.

◎ **Mestni nameščenci za reveže.** Kakor znamo, priedi mestna občina veliko dobrodelno priredeval, katere dobiček je namejen pomožni akciji za reveže. Namestnik župana podžupan prof. Jare je izdal sedaj poziv mestnim nameščencem, naj tudi sami kaj prispevajo za reveže in naj primerno svojim plačam in prejemkom določijo odstotek za pomožno akcijo. Kakor čujemo, je ta poziv g. podžupana našel ugoden odziv med mestnimi nameščenci, ki se zavedajo socialnega pomena pomožne akcije in bodo rade volje pristali na primerne odtegljaje za mestne reveže.

◎ **Sneg se nam obeta...** Po nekaj dnevih lepega, solnčnega vremena, je včeraj zopet nastopil preobrat. V zraku je prevladal zoper miraz in termometrije je zdrknili globoko in padel znotraj preeci pod ničlo. Ves dan je včeraj pihal veter, izkušeni ljudje napovedujejo, da bo v kratkem dež in celo sneg. Prejšnji sneg je skoraj povsod že izginil ter se je držal le v najbolj osojnih straneh. Bližajoči se sv. Matija ulegne torej napraviti v resnici led, ker ga starega ne bo imel razbijati, aka pa že na ledu pa sneg.

◎ **Prezidava v Tivoliju.** Mestna občina namernava že letos prezidati hišico ob tivolskem bajarju. Ta hišica, blivša čolarna, je v zelo slabem stanju ter je nevarnost, da bo propadla, ako je takoj ne popravijo. To pa bi pomenjalo znatno škodo, ker bi naprava nove potrebe hiše veljala mnogo več. — Mestna občina bo dala zgraditi nad hišo še eno nadstropje, v katerem bi dobil službeno

tana splošna bolnišnica. Javne zgradbe morajo predstavljati dobo, v kateri se gradijo. Nova splošna bolnišnica v Ljubljani naj predstavlja dobo skromnosti, toda navzite temu mora biti reprezentativna in ustrezati glavnim zahtevam sodobne arhitekture in načelom moderne zdravniške vede. Če bi bilo že poprej več zanimanja za to vprašanje, bi Ljubljana že zdavnaj imela novo bolnišnico. Do leta 1950. je bilo možnosti, da se najdejo potreblja denarna sredstva. Z nekoliko več energije in smotrenega dela bi se bolnišnica lahko zgradila že v prvem desetletju po svetovni vojni. Ne postimo torej, da se vprašanje nove bolnišnice resi še v daljši bodočnosti. V predlogu novega banovinskega proračuna je sicer vstavljen za omenjeno svrhu prvi obrok 250.000 Din, toda ta znesek je pravzaprav zelo skromen. Kajti, če bi se votiral za novo bolnišnico le toliko vseote, bi se zidanje moglo izvršiti šele nekako čez 50 let, aki bi hoteli zgraditi bolnišnico, kakor so bi ustrezala potreblja naše banovine. Polnoma je razumljivo, da banovina z ozirom na njen proračunska sredstva, ne more sama resiti tega vprašanja, če je ne bo znatno podprt tudi država. Zato je na vsak način potrebno, da zgradite nove bolnišnice v Ljubljani priprave v program kraljev. vlade za javna dela. Ako sedaj ne vporabimo ugodnega trenutka, bo bolnišnico v Ljubljani mogla graditi še generacija, ki pride za nam.

Apeliram na zdravniško in inženjersko zbornico v Ljubljani, na društvo slovenskih zdravnikov, na razna druga društva itd., da začnejo vsestransko in energično akcijo za zgraditev nove splošne bolnišnice v Ljubljani. Od vseh naših sedanjih in bodočih narodnih predstavnikov pa pričakujemo, da bodo zastavili na merodajnih mestih ves svoj vpliv in da ne bodo odneli, dokler akcija ne obrodi začenjenih sadov. Ne prepričujmo tega vprašanja bodočnosti ali uvidevnosti merodajnih krovov, ker je najnajveč od graditve železnic in cest. Več agilnosti in vec smotrenega dela zdrženih sil, pa se bo tudi Ljubljana že v kratkem času lahko ponašala z novo moderno bolnišnico, ki naj dravski banovini služi kot hram in žarišče zdravniške vede in sposobnosti.

A. K.

stanovanje mestni vrtnarski ravnatelj. Znamo je, da ima ta sedaj zelo slabo in nezdravo stanovanje v tivolski pristavi. Na ta način pa bi bil rešen še ta problem.

◎ **Nesrečen padec po stopnjicah.** V Florijanski ulici 13 je padel po stopnicah 57 letnji delavec Frane Gregorka in dobil hude notranje poškodbe. Moral je v bolnišnico.

Odžagani in okleščeni

Ljubljansko »Zvezdo« — tako pravijo in tako smo nedavno tudi brali — bodo vendar enkrat temeljito popravili in preuredili. Nekaj mogočne, a danes že silno stare kostanje, ki so dolga leta s svojo kosato nasiprjenostjo branili solnčnim žarkom neoviran dostop do ljubljanskega osrčja, so puštili stejer že lani »pomladiti« in so jim pozagali previsoke vrhove, pomagalo pa ni vse skupaj prav nič: kar je staro in preperelo, mora pasti... tista žalostna rogovile, ki še molče iz »Zvezde« proti nebu, so za Ljubljano samo škandal in sramota, ali kakor bi rekli po starem: a Spott und a Schand!

Preurejena in pomljena »Zvezda« bo za Ljubljano velika pridobitev, ker bo imela za svoje obiskovalce vsega dovolj, solnce in bujnega zelenja. Posebno lep bo pa razgled s kazinskoga balkona na vsečilišče ali pa z vsečiliškega balkona na kazinski, ki so ga doslej zastralili divji kostanj; mi, navadni ljudje, bomo pa morali gledati, kako se ljudje z obih balkonov gledajo.

Največ pa bo s pomljeno »Zvezdo« pridobila Kazina. V Kazino bodo zahajali tudi v bodoče starci gospodje, stari ne po svojih letih, ampak po svojih opešanih možganih, in bodo skozi zaprta okna brez nevarnosti za vedno nove prehale lahko gledali naravnost na vsečilišče, ki jim bo kazalo, odkod in kakšna sapila piha. Tisti gospodje pa, ki so boli kratkega pogleda, bodo pa v svoji dremavosti lahko poslušali, kako jim bijejo ure iz uršulinske cerkve in iz stolpiča na vsečilišču.

Ti gospodje bodo menda edini v Ljubljani, katerim se bo še zehalo po obžaganah rogovilih v starci »Zvezdi«, ker bodo ečutili,

Ljubljanska drama: Sluga dveh gospodov

(Po prvi ponovitvi.) V vrsto obilnih letoskih komedij so nam postavili tudi Goldonijevga Sluga dveh gospodov, klasično italijansko baročno teatraliko. Delo so režiser in igralci dognali do skrajne sproščene igre, ker v slopoščem nudi gledalcu mnogo razvedrilna. — toda vzbuja tudi občutke, ki so vse kaj drugačje kakor estetični. Dvoje je gledališče topot hotelu zdržiti: gledališče v svojo kulturo izraza in estetsko neodgovorno komediantstvo. Vsa predstava pa dokazuje, da se danes to ne da tako zdržiti, niti pod imenom teater zaradi teatra. Tudi tako igra ima svoje občutljive meje in kdo gre prek njih, z umetnostjo pokupuje pusta.

Nimanj prilike, da bi primerjal prevod C. Debevec, toda čutim, da se Goldoniju godi krivica, zlasti zaradi grobosti v besedi. Iz naivne, skrajno bogate situacijske in besedne komike udarja preveč trivijalnosti, in tako pojmovanje Goldonija nas danes ne more zadovoliti. Igra je dobro opremljena in igralci zlasti g. Danek, ki ima skrajno naporno vlogo, ga. M. Danilova, gg. Jan. Lioša, Sancin, Drenovec in drugi so dosegli lepe uspehe, kar dokazuje, da bi pri finejšem režijskem formatu lahko dosegli tudi tisto, kar manjka.

Mariborske vesti:**Krščanska ženska zveza****Zgledno delo na vershem in človekoljubnem polju**

Ni morda slučaj da se o vseh drugih mariborskih organizacijah v javnosti mnogo več piše in čuje, kakor o Krščanski ženski zvezi. Je čisto v skladu z dosedanjim delom in cilji Krščanske ženske zveze, da hoče vršiti svoje poslanstvo v Mariboru neopazeno in skrito. Vidni so pa učinkni velikega dela organizacije, ki ju po zavednosti in vremenu delanstva in vodstva redko najdemo primere med našimi verskimi in humanitarnimi društvami. Samo na letnem občnem zboru se razvrsti tudi pred javnostjo slika vuglednega društvenega delovanja. Ti vsakoletni občni zbori so nekako meritlo za viden napredok društva, ki pridobiva leta letom ne samo na številu članstva, ampak tudi na pomenu in važnosti položaja, ki ga v mariborskem javnem življaju zavzemata.

Te dni se je zopet vršil redni občni zbor Krščanske ženske zveze, ki mu je prisostvovalo izredno število članic. Bilanca dela v minulem letu je naslednja: Rednih članic šteje organizacija 1500, podpornih članov 176, ustanovnih 6 in članov 5. Pogrebni sklad je imel 1142 članov oziroma članic. Odbor je imel 12 rednih, 1 žalnega in 1 izredno sejso. Pridelila je Zveza lani 7 cerkvenih pohodnosti, udeleževala se je procesij v Mariboru v vseh župnijah, častno se je udeležila evharističnega kongresa. Poleg verskega dela pa se je Zveza živahn

udejstvovala na humanitarnem polju. Revne članice je podpirala z mesecnimi prispevki, večje zneske je razdelila med siromake za velikonočne božične praznike. — Izredne socijalne važnosti je Pogrebni sklad, ki ga je zvezda ustanovila pred nekaj leti. Prenoženje tega skладa je narastlo že na 117.612 Din. Za vsakega umrelga člana dobidi dediči iz tega skladu Din 1000, oziroma 800 Din podpore. Prispevki so pa tako majhni, da jih zmore tudi najrevnejši.

Ob zaključku zborovanja so bile volitve odbora, v katerega so prišle nekatere nove moči. Voditelj je prof. Pavel Živertnik, I. svetovalec in blagajnik pogrebne skladu Alojz Filipčič, II. svetovalec Falatov Matija. Predsednica društva je gospa Katarina Bauman, podpredsednica gospa Falatov Ljudmila, tajnica gospa Dobroňák Ana, namestnica tajnice gdč. Hedvika Bauman, blagajničarka gospa Čeh Ana, njena namestnica gospa Morh Marija, zastavonosna gospa Makor Terezija, odbornici gospa Palernik Marija in gospodinja Čep Alojzija, zaupnica Pogrebne skladu gospa Smožnik Magdalena, preglednika računov gospa Pešnik Mira in g. Dežman Ivan.

Vzgledni organizaciji želimo, da bi tudi v novem poslovnem letu napredovala z istimi uspehi, ki so spremljali njen pot dosedaj.

nika Harta najbolj popularno mariborsko osebnost in se pri tem poslužuje celo izjav, o katerih bi dvomili, da bi jih vprašane osebnosti podale, če bi vede, da se bodo v taki obliki servirale čitalcem. »Jutra« ter se bo njihovo ime iznajalo v javnost z imenom gospoda Harta. Tudi čisto privočimo onim, ki so verjeli vestem »Jutra« ter so v sredo na vse zgodaj že pred peto uro čakali pred vrati jetnišnice, da bi bili priči justifikacije, potem pa so ves dan pričakovali pri vlačkih krvnikov ter razočarani ugotovljali, da so bili potegnjeni.

Lahki, čisti bencin

izven kartela pri tvrdki Motoroil v Mariboru, Kralja Petra trg 4, 7 Din za liter. Kupujte pri domači tvrdki! Dal s kartelom!

□ **Pevsko društvo »Maribor«** je hotelo ob sklepu proslavite svoje 10-letnice v nedeljo, dne 5. maja blagosloviti društveno zastavo. Ker pa se ta dan vršijo volitve, bo proslava v sledičem redu: dne 28. aprila bo blagoslovitev zastave, dne 7. in 8. maja pa bo slavnostni koncert v veliki Unionski dvorani.

□ **Iz sodne službe.** Dr. Anton Dremelj, abs. pravnik, sedaj v sodni praksi kot odvetnik, pripravil pri okr. sodišču v Ljubljani, je postavljen za sodnega pripravnik pri okr. sodišču v Mariboru.

□ **Zavarovanje pri mestni občini.** Zadnjih smo poročali, da je občina poenotila svoja zavarovanja. Vse požarno zavarovanje pri občini je prevezla domača slovenska Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani, ostala zavarovanja (jamstveno, nezgodno, avtomobilsko itd.) pa zavarovalnica »Dunav«. Oba pa sta potem odstopili sodeležbo tudi dengim zavarovalnicam po posebnem klijuču, tako da so dobitne zavarovalnice vendar ne požarni v jamstvenih sredstvih.

□ **»Jutros in gospod Hart.«** Prejeli smo prošnjo za objavo: »Razumemo, da mora časopisje obravnavati vsako stvar, ki javnost zanimala, in to je tudi slučaj s predstoječo justifikacijo. Je pa stvar oknsa in srčne kulture, kako se taka žalostna zadeva v javnosti obravnava. Gotovo bi bila tukaj naloga časopisa, da ne razpihi najnižjih ljudskih instinktov in da ne razburja namenoma z raznimi deloma izmišljenimi senzacijami že itak bolestne fantazije nekaterih ljudi, ki bi jim bil menda najvišji užitek gledanje bingljajočih obesencev. Mariborski izvenmariborski časopisi so pri tem slučaju pokazali še precej vzdržnosti, le »Jutros« dela žalostno izjemo. Že v nekaj poročilih iz Maribora si pričadeva, da bi napravilo iz krv-

□ **Smrtna kosa.** Po dolgi in mučni bolezni je umrla Lucija Bežjak, zasebnica iz Ptuja, stara 61 let. Pokojnica je bila dolgo let članica Marijine družbe. Naj v miru počiva!

Gradjnja cest v Halozah. Banovinska cesta, ki pelje iz Zavrča v Turški vrh, bo verjetno letos dograjena. Ako bodo sosedje iz hrvatske strani spravili svojo cesto v primerno stanje, se bo razvila velik promet med Dravskim poljem in hrvatskim Zagorjem. — Občina Zavrč je dala preložiti občinsko cesto, ki pelje v Gorenjski vrh, na trdnejši teren in jo pri tem skravščala za več to metrov. — Pri gradjnji obči cest je zaposleno izključno domače ljudstvo in se je s to zaposlitivo precej omislila velika beda domačega prebivalstva.

□ **Ptuj**

Danes v petek, 22. februarja je zadnji dan za reklamacije volivnih imenikov.

Prepričajte se, če ste vpisani!

Smrtna kosa. Po dolgi in mučni bolezni je

Živ zgorel v lastni zidanici

V tork, 19. februarja popoldne je zgorela v Zavodih, četrtek ure od Kostanjevico, zidanica, z njo pa tudi lastnik prežitkar Cvelj Matija iz Dal. Prekope št. 41.

Nesrečno umrl je bil dober gospodar. Z denarjem, ki si ga je pridobil v Ameriki, je postavil lepo domačijo. Ko je izročil sinu domačijo, si je zidanico pridržal do smrti.

Na dan nesreče sta bila oče in sin in še drugi na delu v koloseku, ki je od zidanice le malo oddaljen. Ko so drugi popoldne odšli na delo, je oče postal v zidanici. Čez kakde pol ure so opazili dim. Ko so pritekli, je bila zidanica v plamenu. Ker ni bilo očeta nikjer, so ga pričeli iskatki v goreči zidanici in so ga našli vznak ležečega zavitemi nogami vsega zoglenelega. Pravijo, da je mogel ogenj nastati od goreče cigarete. Sin pa meni, da ni mogoče. Če bi ogenj nastal iz počasnega tlenja, bi zato rabil več časa. V pol ure bi se to težko zgodilo, da bi se tako hitro razgorelo. Ogenj je uničil tri voze otave. Zgorela je strela, pa tudi preostali doljni del je tako poškodovan, da je uničeno vse. Zavarovano ni bilo nič.

Pokojni je bil pred odhodom v Ameriko dober fant. Amerika mu je pa vzel zmisel za versko življenje in prav to je bilo tudi vzrok, da se doma ni mogel prav znajti. Ko je pokojnemu umrla žena, so se pričeli kazati na njem znaki slabounnosti, ki so postajali vse bolj očitni. Zaradi tega je bilo z očetom vedno težje. Sedaj ga je rešila smrt — toda strašna smrt v ognju.

Kaj pravite?

»Naglica ni nikoli prida,« je rekel polž, ki je potreboval sedem let, da je prilezel skoraj do vrha plota, pa se mu je zadnji kip pripelila nezgoda, da je tik izpod vrha plota padel vznak nazaj na tla.

To počelo spoznanje vpoštevajo tudi tisti patmetni ljudje, ki ne siliti z glavo skozi sid, ampak rasiči tako zadevo parkrat prespe in se sele po temeljitem preudarku odločijo. Taka počasna preudarnost marsiščaj res ni potrebna, je pa večinoma prav zdrava, čeprav človek težko čaka na odločitev.

Počasna preudarnost pa pri nas ne poznamo mnogo; nam se samo mudi in mudi, pa če ga v naglici še tako »polomimo«.

Med tudi, ki težko čaka na to ali ono odločitev v svojih zadevah, spadajo brez deoma tudi agrarni interesi. To so tisti reveži med kmeti, katerim je agrarna reforma počela priznala pravico do večjega ali manjšega koščka zemlje, ni jim pa zemlje še povsod izročila.

Kdor pozna silno ljubezen naših kmetov do zemlje, bo razumel njihovo težko pričakovanje. Ampak tako silno to pričakovanje zoper ni, da bi moral zemljemerje še vso zasezeno zemljo meriti in količke zabijati v snegu...

Kaj pravite, g. urednik, zakaj se je ljudem tako mudilo? Ali se po ljudem še ni toliko mudilo, pač pa zemljemerje? In če se je zemljemerje tako mudilo — zakaj neki? Pa menda ne gre ta ednina naglica na kakšne druge vrste racun?

Pri motenjih v želodcu in črevih. bolečinah v trebuhi, razdraženosti, neravnosti, omotici, težkem snu, splošnem slabopocutju, zmanjšani moči da se doseže olajšanje z dnevnim čašo naravne »Franz-Josef« grenčice. Sloviti zdravniki hvalijo izborno lekovitost, ki jo nudi »Franz-Josef« voda v svoji lastnosti kot milo odvajajoče sredstvo posebno polnokrvnim, korplentnim ljudem, trpečim na protinu in hemeroidih.

Tragična smrt mladeniča

Videm ob Savi, 20. februar.

Dodatno k našemu poročilu glede nesreči pri videmski železniški postaji, ki jo je priobčil »Slovenec« v sredo 20. februarja, je treba pripomniti, da so prisle na dan stvari, ki vso žalostno zadevo kažejo v dodeli na sprotini luči. Pri vsej stvari namreč ne gre za nesrečo, marveč za popolnoma premišljen samoumor. 20 letnega Viljema Trosta, vajenc v trgovini g. Engelsbergerja v Krškem, se je kakor se je sedaj zanesljivo zvedelo, podal v nedeljo zvezcer s kolesom na Videm k skladšču svojega gospodarja, postavil kolo ob zid in se vrgel pod drveči vlak, ki je ob tem času privozil iz Zagreba. — Umljivo, da so se ljudje začeli spraševati, kaj je nesrečnega mladeniča, ki je bil sicer na glasu kot pošten in vesten fant, poginal v smrt.

Med drugimi kroži med ljudstvom govoriča, da je rajnji mladenič zapustil v svoji oblike pismo, ki v njem točno navaja razloge svojega nesrečnega koraka. —

Pripomniti moramo, da so samoumori postali v tem okolišu izredno pogosti. Vrsta mladeničev, ki si je v razmeroma kratki dobri končala svoje življenje, priča, da leži nad nino mladino temna, težka mora. Socialni položaj vsekakor ne igra pri tem najmanjše vlogo. V interesu in želji ljudstva je, da se merodajni krogi pobrijejo in osvetljijo notranje razloge teh žalostnih slučajev.

umetnike, med njimi je bil Pavlovec. Druga skupina je poznana pod imenom »Zemlja« in druži umetnike z istimi idejnimi pogledi na funkcijo umetnosti, ki oblike podrejajo vsebine, zajeti iz socialne predmetnosti. Zemlja steže zase še sekcijsko belgrajskih slikarjev. Skupino vodi znani umetnik Krsto Hegedusić. V glavnem predstavlja mladino. Najstvilješča je skupina »svobodnih z agreških umetnikov«, kateri pripada med drugimi večini profesorjev Umetniške akademije.

Zagrebčki umetniki mnogo delajo in polagajo o tem letu za letom javen obračun, zato pa široki meščanski sloji poznavajo umetnost svojih ljudi. Slikarji vzdružujejo stike tudi z umetniki drugih krajev in včasih kdo požaluje, da ni nobene vezi s Slovenci.

*

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA — Začetek ob 20

Petak, 22. februarja: Zaprt.

Sobota, 23. februarja: Sliomakov jagnje. Izven. Znižane cene od 20 Din navzvod.

Nedelja, 24. februarja ob 15: Postriček. Izven. Znižane cene od 24 Din navzvod. — Ob 20: Sluga dveh gospodov. Izven. Znižane cene od 24 Din navzvod.

OPERA — Začetek ob 20

Petak, 22. februarja ob 15: Dorica pleče. Dijasika predstava po začilih cenah od 5 do 15 Din. Izven.

Sobota, 23. februarja: Ples v Savoyu. Gostovanje gospode Erike Drnovičeve. Izven. Cene od 36 Din navzvod.

Nedelja, 24. februarja ob 15: Pri helem konjčku. Izven. Cene od 20 Din navzvod. — Ob 20: Tračlata. Izven. Cene od 30 Din navzvod.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Petak, 22. februarja: Zaprt.

Sobota, 23. februarja: Profesor Žid. Red B. Premiera.

Nedelja, 24. februarja ob 15: Okence. Znižane cene. — Ob 20: Šestici kanci.

>SLOVENEC«, dne 22. februarja 1935.

dranske straže v Ljubljani. Zadeva je nujna, zato ne odlajšajte!

Prepovedan tisk. Službene novine številka 41 objavljajo, da je državno pravdilstvo v Zagrebu prepovedalo prodajati in razširjati št. 7 tednika »Nova Danica«, ki izhaja v Zagrebu.

Dve nesreči. Iz Podbrezja na Gorenjskem nam poročajo: Pretekli tork si je na poleđenih tleh zlomila nogo gdje, Fani Sluga, kuharica v župnišču Naslednji dan pa je motorna slamoreznicna odrezala roko v zapestju Valentini Mezku, hlapcu pri A. Pavlinu v Podbrezjah. Prepeljali so ga takoj v bolnišnico.

Pri ishishu sledi na kozares naravne »Franz-Josef« grenčice popite zjutraj na teče. brez truda izdalno iztrebljenje črevesa, kar povzroči ugoden obutek olajšanja.

500 delavev na žagi v Zavidovičih v Bosni je stopilo v stavko. Razprtje je nastalo zaradi spora med Zvezo lesnih delavcev in Jugoslovenskim nacionalnim delavskim sindikatom. Nacionalni sindikat je zahteval, da se odstrani s svojih mest vsi dosedanji delavski zaupniki in se zamenjajo s članji nacionalnega sindikata. Uprava podjetja je to odibila, nakar so nacionalni delavec stopili v štrajk, vendar podjetje ne bo imelo velike škode, ker je nacionalnih delavcev bolj majhen odstotek.

Cena je merodajna za kakovost. Zlasti vidimo to pri testeninah. Jajnine na primer so najdražje, zato pa je njih kakovost izredno odlična. To vedo naše gospodarje, a tudi vsi oni, ki jih uživajo.

Nosečim ženam in mladim materam pomore naravna »Franz-Josef« grenčica do urejenega želodca in črevesa.

Celie

Danes v petek, 22. februarja je zadnji dan za reklamacije volivnih imenikov. Prepričajte se, če ste vpisani!

★

»Desetega brata« v režiji g. Gradišnika bo vprizoril celjski Studio v nedeljo, dne 24. februarja ob 4 popoldne v veliki dvorani Ljudske posojilnice. Med odmori bo igral v spremljal pevske točke orkester pod vodstvom g. Lenardona. Predprodaja vstopnice v podružnici »Slovenca«.

Pribodnji prvični večer Ljudske čitalnice bo v pondeljek, dne 4. marca t. l. Predaval bo g. prof. Janko Mlakar o svojem potovanju s partnerom Kraljico Marijo po Sredozemskem morju.

Upis v volivne imenike. Svoje naročnike in čitalce pozarjam, da je danes zadnji dan za reklamiranje ali izreklamiranje za bodoče državoborske volitve. Vsak, kdor hoče, da se volivni imenik popravi, se mora izkazati z javno veljavnimi listinami.

Celie

Danes v petek, 22. februarja je zadnji dan za reklamacije volivnih imenikov.

Prepričajte se, če ste vpisani!

★

»Desetega brata« v režiji g. Gradišnika bo vprizoril celjski Studio v nedeljo, dne 24. februarja ob 4 popoldne v veliki dvorani Ljudske posojilnice. Med odmori bo igral v spremljal pevske točke orkester pod vodstvom g. Lenardona. Predprodaja vstopnice v podružnici »Slovenca«.

Pribodnji prvični večer Ljudske čitalnice bo v pondeljek, dne 4. marca t. l. Predaval bo g. prof. Janko Mlakar o svojem potovanju s partnerom Kraljico Marijo po Sredozemskem morju.

Upis v volivne imenike. Svoje naročnike in čitalce pozarjam, da je danes zadnji dan za reklamiranje ali izreklamiranje za bodoče državoborske volitve. Vsak, kdor hoče, da se volivni imenik popravi, se mora izkazati z javno veljavnimi listinami.

Za vasle terpeninovo milo!

Ostale vesti

Danes v petek, 22. februarja je zadnji dan za reklamacije volivnih imenikov. Prepričajte se, če ste vpisani!

★

Novo pešpot bo zgradilo osrednje društvo SPD v Ljubljani na desnem bregu Bistrice. Dela se pričenjo že v pondeljek ter je prevzemnik zavezani zgotoviti pot do maja t. l. Izletnikom v Kamniško Bistrico bo tečaj na razpolago razven avtobusov vožnje po novi cesti, tudi prijeten izprehod po senčni, neprašni pešpoti na desnem bregu Bistrice. Pot bo peljala skozi dvorišče Malenške gostilne ter nato po travniku mimo kamnoracijske hiše in žage, dalje mimo Kermšancevega kamnoloma do Pod Konjščeve. Od tu do mesta, ki vodi na sedanjost bry čez Bistrico ter naravnost v gozd kakih 10 m nad Bistrico. Presek bo napravljen skozi skalnatih rok v dolžini 9 m. Pot se neznavno dvigne ter vodi skozi gozd naprej v višini 30 m nad Bistrico, da se odpre razgled na Siroki Zlep. Pot bo peljala dalje do Studenca Pod Sibo ter preko novih mostičkov in bry do Jerinovega Plaza ter do steze pri Ribici Peči, kjer bo vodila bry na desno preko Korošice ter naprej do bry čez Bistrico pri Brusnikih. Pespot nadaljuje složno do ravnine pod Farčevim Plazom. Predselj ostane na desni strani ter bo do njega vodil poseben odcepek. Čez Bistrico bo vodila dolga bry pred sedanjim mostom v kraljevi koci ter po složni poti do Doma v Kamniško Bistrico, kjer bo letos napeljan vodovod iz ledene mrzle Bistrice ter vpeljana električna linija iz hidrocentrale ki jo postavi osrednje društvo SPD v potoku Bistrice. Dolžina novega pespoti znaša od Malenške do Domina ca 200 m ter bo vodila skozi gozdove in preko travnikov s krasnimi razgledi na Kamniške planine. Osrednje društvo SPD bo se poročalo o raznih fazah pri delu te nove pespoti, ki jo težko pričakujejo mnogoštevilni planinci, ki bo bodo lahko uporabljali že v prvih dneh letošnje spomladni.

O kamniški pravdi, ki se je vnela že pred leti zaradi starega kopališča, smo že poročali. V drugi inštanci je bilo kopališče prisreno kamniški občini, odnosno Tujško prometnemu društvu. Tožba je šla naprej se na tretjo inštanco, ki je potrdila razsodbo druge inštanc. S tem je zdaj rešena zadeva, ki je vzbudila toliko zanimanja.

Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno piete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, jetre, srca, proti kamnom, skleroti, sečni kislini in sl. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

Vsi absolventi pomorskih akademij, poročniki in kapetani trgovske mornarice z domovinsko pravico v občinah dravске banovine, se pozivajo, da nemudoma sporite svoje naslove Mornarski sekciji K. O. Ja-

Zopet več brezposelnih. V zadnjih 10 dneh je število brezposelnih v Celju in okolici, ki so prijavljeni pri Borzi dela, poskočilo zopet skoraj za 100 in znaša sedaj število prijavljenih 879. Vsi brezposelnici komaj čakajo, da bi se enkrat začelo z regulacijo Savinje, ker obljubljeno je bilo že dovolj. Upamo, da bo končno vendar prišel potreben depar, ki je bil itak že odobren, in ga bodo kmalu zaženekali na Savinji lopate in krampi.

Obstev nesreča. Žena posestnika Fidler Matije iz Hrastnika pri Dramljah je 19. t. m. padla doma in si zlomila desno roko v ramenu.

25% popusta od cerkvenih govorov dr. M. Opeka

dobi kdor kupi

celo zbirko do 15. III 1935

Cela zbirka obsega 24 zvezkov ter stane nevezana

Din 466 — s popustom pa samo Din 349,50.

H. Ničman, Ljubljana, Kopitarjeva 2

★

25% popusta od cerkvenih govorov dr. M. Opeka

dobi kdor kupi

cel

Ob 125 letnici smrti Andreja Hoferja

Tirolski narodni junak

Dne 20. februar 1810 je bil v Mantovi na Laskem ustreljen tirolski narodni junak-bojevnik za svobodo Andrej Hofer. Letošnjega 20. februarja je minilo 125 let.

V južnotirolski dolini »Passeiertal« je imel svojo krème Andrej Hofer. V tistih časih ni bilo denarja, zato je krème slabo šla, kmetija je ljudi slabo preživljala, zato je Andrej Hofer trgoval tudi s konji. Bil pa je tako dobrega srca, da je konje kupoval za gotov denar, prodajal pa jih je na upanje. Na ta način se mu je imetje krélo, on pa nič maral za to, češ: »Bodo že plačali, ko bodo siromaki mogli.« Ni čuda, da ga je po njegovem dobrem srcu poznala vsa Tirolska.

Ko so po francoski revoluciji začele divjati francoske vojske, se je Hofer udeleževal vseh bojev. Do 1. 1805 je bil navaden strelec, pozneje pa je postal stotnik. L. 1805 so Francozi zasedli Tirole in jih priključili Bavarcem. Prišli so bavarski uradniki, ki so bili s Tirolci ene krv in enega jezika. Pa so nalagali Tirolcem strašne davke, da je mnogo tirolskih kmetov bilo izgnanih s svojih domačij. Obri in trgovina sta zamrila. Tuji uradniki so začeli preganjati domače duhovnike. Ni čuda, da so Tirolci stiskali pesti. Dne 9. aprila 1809 pa so udarili. Po reki Inn je priplavala deščica s tirolsko zastavo. To je bilo Hoferjevo znamenje, da je treba udariti. Zagoreli so kresovi, kmetje so zgrabili za puške, vile in kose. Že 11. aprila 1809 je Hofer premagal Bavarse, še hujše pa dne 15. aprila na gori Isel, kjer je bil ubit tudi sovrašni general Dithfurth. Na ganjati domače duhovnike. Ni čuda, da so Tirolci so jih tako zdelali, da so se morali vti udati. Ker je bilo za stražo ujetnikov premalo moških, so stražo prevzele Tirolke.

Po teh zmaghah je bila Tirolska svobodna. Toda Napoleon je poslal v boj nove čete. Med tem je tudi avstrijski general Chasteler prišel z vojaštvom. Toda Francozi so ga premagali in zopet zasedli Innsbruck.

Sedaj je Andrej Hofer znova zbral svoje Tirole in jih popeljal proti tujim vsljivcem. Na gori Isel je Hofer dne 25. maja zopet premagal Francoze. Dne 29. maja so Tirolci uničili drugo francosko armado in 30. maja je Andrej Hofer kot »rešitelj domovine« zasedel Innsbruck.

Cudoviti so bili uspehi za svobodo se boječih Tirolcev. Njihova tragika pa je bila, da niso vedeli, kaj se godi drugod po svetu. Medtem je bil avstrijski cesar od Napoleona premagan in je moral z njim skleniti mir, v katerem je tirolsko odstopil Bavarcem. Več kot 40.000 Francozov je sedaj pridrlo na Tirolsko. Hoferjevi priatelji so mu svetovali, naj beži, ker je vse izgubljeno. On se pa ni udal. Dne 2. avgusta so zbrali prvi tirolski bramboveci za nov boj proti Francozom. Francozi so tokrat poslali v boj proti Tirolcem nemške Saksone, misleč, da se Tirolci proti Nemcem ne bodo borili. Ti se pa niso zmenili za to, koga imajo pred seboj, ampak so samo vedeli, da je njihov sovražnik vsakdo, ki ogroža njihovo svobodo. Hofer sam je bil velik sovražnik Lahov in Francozov, katere je imel za brezverško ljudstvo, ki hoče njegovo katoliško domovino odstojiti od Boga in Marije. Toda še mnogo bolj je sovražnik Bavarse, ki so bili iste krvi in jezikata kakor on, ker je vedel, da služijo tujcem. Ista misel je prevevala vse njegove Tirolec. Z visokih gora so valili kamnite plazove na saksanske čete ter iz vseh dolin drveli na goro Isel, da se tu spoprimejo s sovražnikom. V noči na 13. avgust je na Tirolah zagorelo 300 kresov, po vseh cerkvah je bilo plat zvona. Sredi svojih junaških Tirolec je poveljeval Hofer. Črna brada mu je padala do usnjatega pasu, za klobukom pa je imel malo podbico Matere božje. Strašen je bil ta zadnji boj na gori Isel. Bavareci in Saksone so se bo-

rili kakor levi, toda Tirolci so bili še hujši in so zmagali. Drugič je sovražnik bežal osramoten in pogažen iz Tirol. Hofer je zasedel Innsbruck. V svoje roke je prevzel vojaško in civilno oblast.

Toda 14. oktobra sta Napoleon in cesar Franc sklenila v Schönbrunnu mir, v katerem se je Avstrija popolnoma odpovedala Tirolom. Sedaj je prišel odločilni trenotek. Andrej Hofer se še vedno ni udal, ker ni verjel, da bi bilo kaj takega mogoče. Sklical je z vseh strani dežele tirolsko črno vojsko, ki se je štiri dni borila s Francozi. Toda ti so dobivali vedno novo pomoč in nazadnje je bila tirolska črna vojska razpršena. Hofer je moral bežati.

V malo planinski koči se je skril s svojo ženo, sinom in pisarjem. Ni se bal, da bi ga kdaj izdal, čeprav je bilo na njegovo glavo razpisanih 1500 goldinarjev. Vendar se je našel j dež, ki ga je izdal Francozom. Ti so Hoferjevo skrivališče izdali Lahom, kateri so šli iskat tirolskega junaka. Celih 1500 obozenih Lahov je šlo nad Andreja Hoferja. V noči 27. januarja 1810 so ga obkobilii v njegovi koči. Odpeljali so ga proti jugu. Povsod, koder je žalostni sprevod hodil, je vse jokalo.

V Mantovi so ga postavili pred sodišče. Hofer je še vedno mislil, da se bo zanj potegnili avstrijski cesar. 19. februarja se je sestalo vojaško sodišče v Mantovi, katero je 20. februarja Hoferju razglasilo smrtno odsodbo. Ob 11 dopoldne o ga ustrelili. Sam je poveljeval: »Ogenj!« Italijani so slabo streljali. Še trinajsti strel ga je usmrtil. Vsa Tirolska se je

ognnila v črnino. To se je zgodilo isti dan, ko je avstrijski cesar svojo hčer Marijo Lujizo dal Napoleonu za ženo.

Bistvo tega mogočnega narodnega junaka je brezprimerno zaupanje v Boga, pokornost Cerkvi in otroška pobožnost. To se kaže iz njegovega poslovilnega pisma, katero je pisal tik pred smrtno svojem v slovo. V tem pismu naroča, kako naj se zanj bero svete maše. Med drugim pa pravi, da tako zaupa v Boga, da mu tudi vpričo smrti ni prav nič tesno pri srcu in da se mu niti oči niso orosile.

Andrej Hofer je vse, kar se je z njim zgodilo, sprejel kot delež iz božjih rok. Celo v bojni vihri na Boga ni pozabil. Ko je nekoč sredi boja dobil poročilo, da je treba nemudoma napasti, preden se megle ne razvlečojo, je Hofer pritrdir. Toda boja pa še ni začela, čeprav se je mudilo, ker s svojimi junaki še ni zmolil vsega rožnega venca. Ko je vsa njegova vojska z njim na čelu pobožno odmobilna rožnina, tedaj so zgrabili za puške in udarili.

Nekoč se je v bitki zgodilo, da je sovražnik en tirolski oddelek razgnal. Poveljnik pre-maganega tirolskega oddelka je prihitel k Hoferju in mu kričal: »Kaj naj storimo? Slabo kaže!« Hofer pa je odgovoril: »Moliti je treba, možje! To je sedaj najbolj važno!« — To je bežna slika iz junaških bojev vernih tirolskih kmetov za svojo svobodo in svobodo svoje dežele. Resnično, ta junaški zgled kaže, da je zares neuklonljiva in požrtvovalna ljubezen do domovine mogoča le tam, kjer klijijo značaji iz trdne vere in zaupanja v Boga.

Posledice viharja na Angleškem. Ob zadnjem viharju je vihar v nekem londonskem predmestju podrl pročelje večnadstropne hiše. Ljudje so takrat mirno spali v svojih posteljah. Začuda, nikomur se ni nič zgodilo.

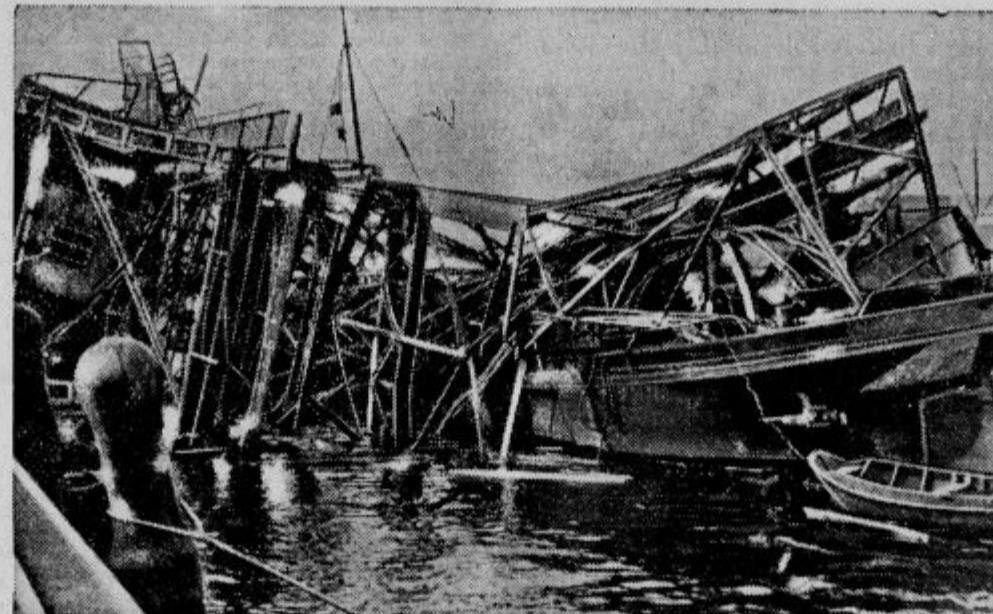
Tolovaji v Londonu

Zadnje dni London doživila razburljive dožide. Tolpa organiziranih tolovajev je začela na vseh koncih in krajih krasti dragulje in biserno okrasje. To tolpo vodi mož, ki dobro pozna vložilsko tehniko in tudi tehniko policije. Vsi vložili so izvršeni po enotnem načrtu, vsled česar ni dvoma, da jih vodi ena in ista oseba. Vložilci delujejo predvsem v londonskih predmestjih, zdaj tu, zdaj čisto nekje drugje. Organizirani so tako dobro, da takoj zvedo, kaj je policija ukrenila, vsled česar jih doslej niso mogli prijeti. Samo v teknu enega tedna so se zgodili tri večji vloži:

Dne 4. februarja so v londonskih predmestjih Lazarus ter ukradli za 10.000 funtov (2 in pol milijona dinarjev) zlatnine in dragulje. Na drugem kraju so še isto noč vložili in odnesli za 350 funtov plena.

Dne 5. februarja so v Hampsteadu pobrali za 10.000 funtov biserov in srebra. Isto noč so obiskali tudi Belgrave Square, kjer so v hiši lady Jane Saymor Combe ukradli za 5000 funtov plena.

Dne 7. februarja so v St. Johns Woodu pobrali za 750 funtov dragocenosti, in 10. t. m. ponoči na drugem kraju zopet za 2000 funtov. — V londonskem kraju Shirley so v 10 dneh obiskali kar 8 hiš. Vsega skupaj so samo v 6 dneh v londonskih predmestjih nakradli za 18.000 funtov (blizu 5 milijonov dinarjev) dragocenosti.

Posledice viharja na Holandskem. Kakor smo poročali, je vihar v amsterdamski luki prevrnil žerjav, kateri je padel in močno poškodoval dve ladji, izmed katerih se je ena potopila.

17 dni po močvirju in ledu

Iz Arhangelska poročajo: V torek zjutraj je prejel voditelj komisije, ki je iskala od 1. februarja pogrešano letalo z letalcem Goljubevim, s postajo Idšima (40 km) od Arhangelska tole brezčično brzojavko:

»Jaz Goljubev in še dva moja spremjevalca smo že 17 dni na nogah. Za lakoto umiram. Z letalom smo se morali spustiti v močvirje, kjer smo pustili letalo v varstvu enega izmed spremjevalcev. Moja spremjevalka in jaz smo živeli le od odpadkov ter sroho hudo oboleni. Ali spremjevalec, ki je ostal pri letalu, še živi, ne vem. Sele danes nas je zapazil ribič, ki nas je s svojim vozom pripeljal v vas Idšimo. Prosimo, pošljite nam dve letali z zdravnikom in živežem.«

Že čez eno uro nato sta dve letali odleteli na pomoč. Goljubev je izmed najboljših ruskih letalcev.

Zadnja poročila se glase, da sta obe letali že pripeljali v Arhangelsk letalca Goljubevova z njegovim mehanikom in drugim spremjevalcem.

V torek popoldne je drugo letalo našlo tudi tretjega spremjevalca, ki je ostal pri neurečenem letalu. Piše se Kuznjecov. S padalom so mu vrgli iz letala toplo obleko, živež in smučke, da se bo lahko rešil do bližnjih bivališč. Letalo namreč v tistem močvirju ne more pristati. V sredo je potem odletelo po Kuznjecova novo letalo, da še njega prenese v Arhangelsk.

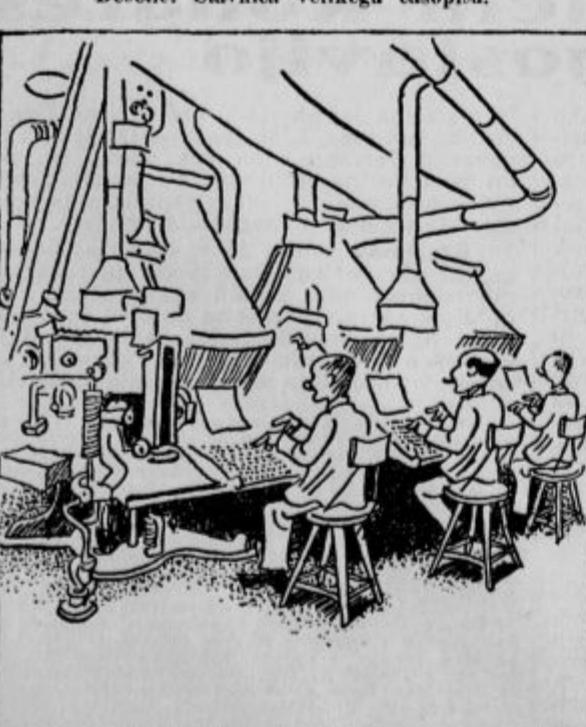
Zahtevali ste sliko v velikosti 6x9, pa niste rekli, da mislite centimetre.

Roman za mlade in stare

EMIL IN DETEKTIVI

Spisal E. Kästner, poslovenil M. Kunčič.

Desetič: Stavnica velikega časopisa.

Vse, kar se na svetu zgodi, pride v časopis. Samo nekaj nedenavnino mora biti. Če ima telček štiri noge, ne zanima to nikogar. Če ima pa pet ali šest nog — in to se včasih primeri! — tedaj hočejo ludje lo brati

7 Že za zajtrk. Če je gospod Mlinar dostenjen in pošten človek, nočejo o njem ničesar slišati. Če pa gospod Mlinar meša mleko z vodo in prodaja to mešanico za sladko smetano, potem pride v časopis. Naj stori potem, kar hoče. Ali ste šli že kdaj ponocni mimo velike tiskarne, v kateri tiskajo časopise? V njej brni in ropoče in škripajo.

Zdaj je pa skrajni čas, da začnemo!

Prvo poglavje

Emil pomaga umivati glave

»Tako,« je dejala gospa Stolničarjeva, »in zdaj nesi za meno vrč s toplo vodo!«

Sama je vzela drug vrč in moder lonček s tekom kamilčnim milom ter odšla iz kuhinje v izbo. Emil je zgrabil svoj vrč in odhitel za njo.

V izbi je sedela debela gospa in pripogibala glavo nad belo umivalno latvico. Njeni lasje so bili razpuščeni in so kakor gosta volna mahedrali na vzdol.

Emilova mati je zlila kamilčno milo na lase in začela umivati glavo, da se je penilo.

»Ali je prevročet?« je vprašala.

»Ne, kar dobro bo,« je odgovorila glava.

»Oho, to je pa gospa Mokarjeva! Dober dan!« je pozdravil Emil in odložil svoj vrč.

»Lahko si vesel, Emil. V Berlin se odpelješ, kadar sem slišala,« je rekla glava. In je doneelo, kakor da govorji nekdo, ki je utonil v smetani.

»Sprva mu to kar nič ni dišalo,« je pojasnila mati in krepko drgnila glavo gospa Mokarjeve, žene pekovskega mojstra. »Ampak čemu bi se ob počitnicah dolgočasil doma? Berlina sploh še ne pozna. In moja sestra Marta naju je že večkrat povabila. Njen mož kar dobro zaslubi. Pri pošti je. Jaz seveda

ne morem iti z njim. Pred prazniki imam zmerom mnogo dela. No, saj je fant že dovolj velik. Paziti bo pač moral spotoma in imeti ušesa in oči vedno odprte. Sicer ga pa moja mama počaka na kolodvoru v Friderikovi ulici. Pred cvetlično lopo se najdetja.«

»Berlin mu bo gotovo ugajal. Kakor nalašč je za otroke! Pred poldrugim letom sem bila tudi jaz tam s kegljaškim klubom. Hu, kakšen hrušč in trušč! Ulice so ponoči skoraj bolj svetle ko poneči. In avtomobili!« je pripovedovala gospa Mokarjeva iz dna umivalne kotlice.

»Gotovo je tudi mnogo inozemskeh med njimi, kajne?« je vprašal Emil.

»Odkod naj pa to vem?« je zahropela gospa Mokarjeva in glasno kihnila. Milnica ji je udrla v nos.

»Zdaj bo pa čas, da se pripraviš za odhod,« je prigajala mati. »Praznično obleko sem ti že zlikoval. Oblike jo, da takoj lahko kosiva, ko opravim svoje delo!«

»Kakšno srajejo naj oblečem?« je poizvedoval Emil.

»Tudi to sem ti položila na posteljo. In previdno si obuj nogavice! Še prej pa se dobro umij. In nove trake si deni v čevlje. Si razumeš?«

»Puh!« je prikimal Emil in odcokljal.

Ko je gospoda Mokarjeva, lepo ondulirana in zadovoljna s svojo podobo v ogledalu, odšla, je mati stopila v spalnico in videla, kako je Emil ves nešrečen štokljal po njej.

»Mama, povej mi, kdo je prav za prav iznašel praznične obleke?«

»Tega pa ne vem. Čemu bi pa to rad vedel?«

»Daj mi njegov naslov in jaz ga ustrelim, benda!«

(Dalje prihodnjic.)

Tudi ukročen lev je nevaren

V Estoniji je cirkuski lev, po imenu Zapik, v nekaj tednih umoril že svojo tretjo

Gospodarstvo**Udarec za naš izvoz lesa****Omejitev znaša 65-75% - Potreba nujnih ukrepov**

Dodatako k našim včerajšnjim vestem o uvedbi posebnih uvoznih dovoljenj smo dobili še tekst navodil, kakor jih imajo italijanske carinarnice in ta tekst navajamo v informacijo našim interesentom, da se bodo vedeli ravnati. Predvsem pa moramo poudariti, da je rešitev vprašanja provizorična in velja do 31. marca 1935. Tedaj se bo ves sistem gotovo znatno izpremenil na podlagi poganjaj s posameznimi državami, ki se bodo gotovo začela v najkrajšem času.

Navodila italijanskim carinarnicam so naslednja:

1. Z ministrskim dekretom, ki je stopil v veljavo dne 19. februarja, je zapovedano prosliti od ministristva za korporacije dovoljenja za uvoz v državo iz vseh držav za blago, ki je navedeno v posebni tabeli.

2. Do 31. marca 1935 je dovoljeno carinarnicam dovoljevati uvoz navedenega blaga brez ozira na deželo uvoza, v mejah kvote količine dotičnega blaga in sicer količine, ki je bila uvožena po kartikoli trgovski tvrdki v dobi od 16. februarja do 31. marca 1934.

Carinarnice ne smejo dovoliti nobenega uvoza za blago, navedeno v tabeli, kjer manjka navedba odstotka.

Za dokaz uvoza, izvršenega v omenjeni dobi (od 16. februarja 1934 do 31. marca 1934) je treba dodatnim uvoznim tredkam predložiti dokaze o ocarinjenju. V slučaju da je bil uvoz skupen, morajo dotični uvozniki predložiti fakture, ki so bile svoječasno vidirane od carinarnice kot dokument za dobljenje koncesije.

Tre dokumente bo potrdila carinska oblast in na njih navedla najvišjo relativno količino.

3. Kar tiče trenutno prehod, so carinarnice pooblaščene dopustiti direktno uvoz onega blaga, ki je dne razglasila ležalo pri carinarnici brez ozira na količino in izvor.

Na podlagi tega dekreta je dovoljen uvoz govorove vrste blaga (ali pa tudi preprečovan) le proti licencu v dobi do 31. marca 1935 v odstotkih količine, ki je bila uvožena od 16. februarja do 31. marca 1934. Ta odstotek je različen in variira od 10 do 35%. Poleg tega pa je za celo vrsto blaga določen odstotek na nič, kar praktično pomeni popolno prepoved uvoza za dotično blago. To je celo vrsta predmetov iz obsežne italijanske carinske tarife, ki obsegata 951 postavki s podpostavkami itd. Iz te vrste smo izbrali samo one predmete, ki prihajajo v večji ali manjši meri v poštev za naš izvoz v Italijo.

Tako je znašal odstotek za tele vrste: konji 15%, mežgi in osli 25, voli, biki, krave, teleta itd. 15%, ovce in koze —, prasiči, perutnina 15%, zajeti, divjadi, čebele itd. 20%, zaklana perutnina 15%, nepredelano meso 15%, predelano meso 20, jaja 25, mleko 20, maslo 20%, sir 35, sveže ribe 15%, med 35, rž 25, ječmen 30, moka 35%, krompir 35%, suhe slive 10, gobe 25, mineralne vode 35%, svinska mast 20%, lan 25, kalcij 25, cement 35%, čreva 35%, volovske in teleče kože 25%, klej 20% itd.

Producija premoga v Sloveniji

Po pravkar objavljenih podatkih je znašala produkcija premoga v Sloveniji v decembru 1934 118.264 ton, kar pomeni znatno manj kot v novembру 1934 in tudi manj kot v decembru 1933. To padanje je pripisovati predvsem zmanjšanim oddajam na državne železnice, industrije ter hišno porabo.

V naslednjem navajamo oddajo v mesecu decembru (v oklepajih so navedeni podatki za november 1934): železnicam 48.794 (52.412), od tega v Sloveniji 20.424 (18.587), boderstvu 2.045 (2.985), industriji 36.499 (46.382), od tega v naši banovini 25.348 (29.190), za hišno porabo 8.076 (13.464), raznimir strankam 3.576 (5.669), izvoženih pa je bilo v inozemstvo 484 (721) ton. Skupno je bilo torej prodanih 99.473 ton (novembra 121.632, decembra 1933 129.807 ton). Nadalje je znašala lastna poraba 5.492 (4.989), deputati 2.558 (2.609), odpisanih pa je bilo 570 (104) ton.

Zanimivo je, da se je oddaja železnicam izven Slovenije občutno zmanjšala, povečala pa se je oddaja železnicam v Sloveniji. Industrijska poraba je relativno izven Slovenije bolj padla kot pri nas. Razen domače porabe je bila prodaja in oddaja znatno manjša kot v novemburu.

Zaradi manjše oddaje kot produkcije so se zaloge v decembru povečale za nad 10.000 ton. V začetku meseca so znašale 59.581 ton, na koncu meseca pa 69.752 ton.

Število uradništva je znašalo 215 (214), število pažnikov pa 193 (188). Važno je ugotoviti, da se je klub zmanjšanju produkcije povprečno steklo zaposlenega delavstva. Bilo jih je povprečno zaposlenih v novembetu 5.919, v decembru pa 6.092, nasprotno pa se je zmanjšalo število štihov od 150.838 na 140.534 in tudi zaslube delavstva od 6.601.000 na 6.360.000 Din.

V naslednjem podajamo pregled gibanja produkcije in zalog (v tisočih tonah):

	produkcija	zaloge	1933	1934	1933	1934
januar	115	134	138	78		
februar	94	104	141	76		
marec	95	96	147	65		
april	84	82	145	74		
mai	90	83	154	76		
junij	76	88	152	79		
julij	80	84	153	78		
avgust	92	91	155	69		
september	91	108	141	67		
oktober	105	121	123	58		
november	113	131	105	60		
december	121	118	84	70		

V naslednjem navedemo podatke za celo leto 1934 in primerjavo s prejšnjimi leti. Skupno je znašala lani produkcija premoga v Sloveniji 1.239.866 ton, dočim je dosegla prejšnje leto samo 1.157.014 ton. Leta 1933 je bila produkcija sploh najmanjša v letih krize. Najvišja je bila produkcija po vojni leta 1929 s 2.293.400 tonami. Pred vojno je znašala produkcija leta 1913 1.587.000 ton. Iz tega sledi, da je produkcija padla daleč pod predvojno nivo in da je leta 1933 obsegala komaj polovico rekordne produkcije leta 1929.

Lani je znašala prodaja premoga 1.149.351 ton (1933 1.101.436 ton).

Vkljub povečani produkciji za skoro 83.000 ton ali za 7.2% so se mezde delavstva povečale le za 698.000 Din. in sicer od 68.137, na 68.835 Din. torej niti ne za 1 odstotek. To pomeni, da se je povečanje produkcije premoga izvršilo na račun delavstva, ki je preprečilo občutno zmanjšanje prejemkov v lanskem, če itak dovoli slabem letu.

Niso pa navedeni nobeni podatki n. pr. za uvoz kave, ki ostane prosta, manjkajo pa odstotki za pšenico, koruzo in konopijo, kjer to pomeni, da se faktično ne more vršiti uvoz.

Uvoz lesa

Za les veljajo tle odstotki: št. ital. tarife 604 a. 1. neobdelan sirov les 35%; 604 a. 2. rezan 20%; 604 a. 3. 4. 5. 6. 7. deščice, furnirji, palice 25%; 604 b. 1. fin neobdelan les 35%; 604. b. 2. 3. 4. 5. 604 c. rezan les, furnir itd. 35% v tar. postavki 604 se nahaja borov les, smrekov, jelkin, bukov, hrastov, brezov, lipov, orebov, kostanjev, mečesnov itd. Pod postavko 604 a. 2. (z odstotkom 20%) spadajo tudi brzojavni drogovci, antene itd. Nadalje znaša odstotek za drva 35%, za oglie 15%, uvoz lesne volne je predviden, za doge znaša kvoto 20%, za vesla, kole itd. 30%, za sede 35%, za podnice 30%, za pohištvo 25%, za dele pohištva 30%, za okvirje, dele okvirjev 25%. — 619 lesene deščice za statve (to pomeni, da se ne bo dajalo dovoljeni za uvoz). 620 kopita. 621 rolete. 622, 623 les za tkalne in predline stroje, sirove deske za zaboje 25%.

Kot smo že včeraj naglasili, je pričakovati trgovinskih pogajanj Italije posebno z onimi državami, ki imajo z Italijo zelo aktívno bilancu, ker gre očividno italijansko stremljenje za tem, da zmanjša za Italijo pasivnost in uravnoveši trgovino s posameznimi državami in tako doseže tudi izboljšanje splošne trgovinske bilance. Zlasti nas navaja na pogajanja dejstvo, da je ta ukrep umatrati za provizorico, saj je njegova veljavnost omejena do 31. marca.

Ugodnosti za Avstrijo ostanejo?

V krogih naših izvoznih je razumljivo zanimalje, kako je z drugimi državami, zlasti pa jih znamenja, če so zmanjšane tudi uvozne količine za Avstrijo in Madjarsko na podlagi rimskih dogovarov in kasnejših posebnih pogodb, med katerimi so tudi najmočnejša bila med Avstrijo in Italijo oba zadnje dni. Skoro govorimo, da zaradi privilegiranega stališča, ki ga ima Avstrija v italijanskem uvozu, in oziroma na dejstvu, da so se zadnja pogajanja med Avstrijo in Italijo vršila v neposredno pred ukrepopom italijanske vlade, avstriji je uvoz v Italijo ne bo nič trpel radi novih odredb.

Vsekakor pa bo treba z naše strani začeti najhitrejšo akcijo, v korist naše izvozne trgovine, ki je pri pogajanjih z Italijo doživila skoro vedno razočaranja. Upamo, da se bodo pogajanja začela čimprej, ker ni pričetek samo izvoz iz naše oziroma domovine, ampak tudi iz ostalih delov države. Seveda pa bo trebujo ravnotočno odločno zagovarjati zahteva Slovenije kot interes drugih pokrajini države. Nasprotov naši gospodarski interesu bodo moralni biti bolj vpoštovani, ker imamo vse drugače razvite trgovske stike z Italijo kot druge pokrajine naše države.

Gospodarski razgovori z Nemčijo. Poročali smo že, da so se v Monnikovem zacelei razgovori med našimi eksperti in nemškimi glede izvajanja Janški sklenjene trgovinske pogodbe. Razgovori se gibljijo v dveh smereh: na eni strani se bavijo s plačilnim prometom, na drugi strani pa z dejstvom, da velik del naših kontingenčnih, katerih nam je lani v pogodbi dovolila Nemčija, ni bil izkorisčen. Nadalje poroča »Frankfurter Zeitung« iz Monakovega, da bodo obnavljali na konferenci tudi tujsko-prometna vprašanja. Kot sporoča Društvo za tujski promet v Monakovem, je pričakovati v celem 7 jugoslovenskih zastopnikov, nemških pa 9. Razgovori bodo trajali 8–10 dni.

Borzo

Dne 21. februarja 1935.

Denar

Neizpremenjeni so ostali tečaji Berlina, Curiha, Newyorka in Pariza, narasla sta Bruselj in Praga, dočim so popustili tečaji Amsterdamom, Londonu in Trstu.

V zasebnem kliringu je ostal avstrijski šiling na naših borzah neizpremenjen 8.20–8.30. Grški boni v Zagribu 29.65–30.35, v Belgradu 29.50–30.20. Angleški funt je na belgrajski borzi popustil na 223.45–224.35. Španška pezeta v Zagrebu 5.40 blago, v Belgradu 5.45 blago.

Ljubljana. Četrtek 17.2. — Amsterdam 2967.15–2981.75. Berlin 1756.08–1769.95, Bruselj 1024.56–1029.63. Curih 1421.01–1428.08. London 213.32–215.37. Newyork 439.40–4375.72, Pariz 280.60–291.03. Praga 183.42–184.52, Trst 369.55–372.65.

Curih, Belgrad. 7.2., Pariz 20.38, London 15.0475, Newyork 307.875, Bruselj 72.075, Milan 26.05, Madrid 42.225, Amsterdam 208.80, Berlin 123.875, Dunaj 57, Stockholm 77.60, Oslo 75.60. Kopenhagen 67.15, Praga 12.915, Varšava 58.325, Atena 2.91, Carigrad 2.47, Bukarešta 3.05, Helsingfors 6.65, Buenos-Aires 0.795.

Zagreb. Drž. papirji: 7% invest. pos. 74–76, vojna škoda 376–378 (376, 379), 2. 376–377 (377, 390), 3. 376–377 (374), 4. 5. 6. 376–377, 7. 376–377 (381), 6% begl. obv. 65–66, 25 bl. 7% Bler. pos. 65–66 (65). — Delnice: Narodna banka 5200 den., Priv. agr. banka 250–251 (250), Osj. sladk. lov. 145 den., Trboveljska 121–125.

Ljubljana. Drž. papirji: 7% inv. pos. 75–75.75 (75.75), agrarji 46.50–47.25 (47.25), vojna škoda 378–378.50 (378, 377.50), 3. 378–378.50 (378), 6% begl. obv. 66–66.25 (66.25), 3. 66–66.50 (66.25), 8% Bler. pos. 73–74.50 (73.50), 7% Bler. pos. 65–66, 7% pos. DHB 69.50–71. — Delnice: Narodna banka 5250–5450 (5350), Priv. agr. banka 257.50–259 (257).

Zitni trg

Nedavno je bila tendenca za državne papirje neenotna, deloma pa se je celo učvrstila. Na zagrebški borzi je celo vojna škoda narasla. Tudi predmet je bil nekoliko zmanjši ter je znašal na zagrebški borzi vojna škoda 2000 kom. in 8% Blebovo posojilo 3000 dal. Nadalje je bilo zaključenih tudi 150 delnih Priv. agr. bankarne banke.

Ljubljana. 7% inv. pos. 74–75, agrarji 46.50–47.25 (47.25), vojna škoda 378–378.50 (378, 377.50), 3. 378–378.50 (378), 6% begl. obv. 66–66.25 (66.25), 3. 66–66.50 (66.25), 8% Bler. pos. 73–74.50 (73.50), 7% Bler. pos. 65–66, 7% pos. DHB 69.50–71. — Delnice: Narodna banka

Naznanila

Drafska sekcija Jugoslovenskega veterinarskega združenja ima v nedeljo, 24. februarja ob 8.30 glavni letni sestanek v Celju v prostorih Celjskega doma. Poleg volitve odbora so na dnevnem redu važna stanovska vprašanja.

Ljubljana

1 Opozorjam na drevišnji Handlov koncert v Hudovi pevski dvorani poslopju Glasbeno Matice. Začetek točno ob 20. Predprodaja vstopnice v knjigarni Glasbeno Matice, sedeži po 10. stožci po 5 Din.

1 Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani ima v soboto, 23. februarja ob 20 v restavraciji "Zvezda" na Kongresnem trgu redni letni občni zbor s sledenjem dnevnih redov: 1. Citanje in odobrenje zapisnika; 2. poročilo odbora in revizorjev; 3. volitev novega odbora, revizorjev in razsodilca; 4. dočeločev članarino; 5. samostojni predlogi; 6. "Zdravniški vestnik"; 7. službenosti. Vsi člani društva se naprosoajo, da se občnega zabora gotovo udeležejo.

1 Trnovski oder v Ljubljani vprizori v nedeljo na odru Zadržanega doma v Karunovi 14 ob 20 veseligradu s petjem "Moč uniformes". Vstopnice se dobijo v predprodaji v nedeljo od 19 do 12.

1 Predavanje v društvu "Pravnik". Drevi priredi društvo "Pravnik" točno ob 18 na sodišču, dvorana 79, predavanje. Predava g. dr. Josip Voršič o začetkih upnikov de lege ferenda. Vabijo se člani in prijatelji društva, da se zanimivega predavanja v čim večjem številu udeležejo. — Odbor.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik, Marijan trg 5; mr. Kuralt, Gospodarska cesta 4, in mr. Bošnjec ded., Rimsko cesta 31.

Drugi kraji

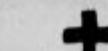
St. Vid nad Ljubljano. Občinski odbor Rdečega križa vprizori v nedelje, dne 24. t. m. v Ljudskem domu veseligradu "Danes bomo tiči! Prijatelji smeha vabljeni.

Slovenska Bistrica. Prostovno društvo v Slovenski Bistrici vprizori v soboto, dne 23. feb. ob 20 in v nedeljo, dne 24. feb. ob 15 v dvorani hotela "Beograd". Gogoljevo komedijo "Zenitev". Prijatelji vesele in posene zabave vključno vabljeni; pride v obliku številu!

Dramatični odsek KA v Hotelični vprizori v nedeljo ob 20 v Društvenem domu lepo in zanimivo igro: "Carski seči". Spisal Ivan Redenšek. Vabimo!

Naše dijaščvo

Kongregacija akademikov ima drevi ob 18.15 svoj redni shod. Prosimo, pridite točno!

Zalostnim srcem javljamo tužno vest, da je naš ljubljeni soprog, oče, sin, brat, svak, stric in nečak, gospod

Anton Elsner

uradnik Higijenskega zavoda, in rez. poručnik, imejte Jugoslov. krone V. reda in sv. Save IV. reda

dne 18. februarja, v 35. letu starosti nenadoma umrl.

Pogreb blagega pokojnika se vrši 22. februarja ob 15 iz glavnega kolodvora na pokopališče k Sv. Križu, kjer se truplo položi v rodbinsko grobenco.

Ljubljana-Banjaluka, dne 21. februarja 1935.

Globoko žalujoči ostali.

ZAHVALA.

Ob nenadni, bridki izgubi ravnatelja naše predilnice v Litiji, gospoda

LOUIS PREISS-A

smo prejeli toliko izrazov sožalja, da nam ni mogoče, se vsakemu posebej zahvaliti, zato tem polom izrekamo vsem našo iskreno zahvalo.

Jugoslovanske tekstilne tvornice Mautner d. d.

Björnsterne Björnson:

21

Deklica s Prisoj

"Toliko let sva gledala drug za drugim," je slednji rekla.

"Ti si bila ponosna, kdo bi si bil upal s teboj odkrito govoriti..."

"In vendar na svetu po ničemer drugem nisem bolj hrepenela... Čakala sem dan za dnem, kadar sva se srečala... Zdelen se mi je že, kakor da bi se ti ponujala. Nazadnje sem mislila, da ne maraš za me."

Zopet je bilo vse tisto. Thorbjörn ni slišal ne odgovora ne ihtenja; celo bolinovega dihanja ni slišal.

Pomislil je na ženina, ki ga je poznal za poštenega moža. In zasmilil se mu je.

Zopet je ona prekinila molk:

"Bojim se, da bo z menoj doživel le malo veselja... on... kdo..."

"Pošten mož je, je rekel bolnik ter iznova zaječal. Vsekakor ga je bolelo v prsih. Kakor da bi občutila njegovo bolečino, je spregovorila:

"Res, hudo je tebi... ampak... midva bi se pa le ne bila mogla tako-le pogovoriti, ko bi se to ne bilo zgodilo. Ko si udaril Knuda, sem te takoj razumela."

"Nisem mogel več prenašati," je rekel. Cez hipec pa je dostavil: "Knud je zloben."

"Ni dober, ne!" je rekla sestra.

Oba sta obmejnili. Potem pa je on spregovoril:

"Čudno bo, če bom še kdaj zdrav. Ah, saj mi je sedaj vseeno."

"Ce je tebi hudo, je meni še mnogo hujše." In zoper je močno zajokala.

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsake beseda Din 1/-; ženitovanjski oglasi Din 2/-.

Najmanjši znesek za mail oglas Din 10/-.

Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska 5 mm visoka pečina vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Prireditve

Kavarna Stritar

Vsek večer koncert. — Nova fina godba. (h)

Službodobe

Služkinjo

starješo, samostojno in zanesljivo, ki ima potrpljenje z otroci isčem s 1. marcem. Plača 250 Din. začetna plača 200 Din. Naslov: Učitelj Hudales, Šmartno ob Paki. (b)

Zenitbe

Poročiti želi

služkinja z nekaj prihranki dobrošrčnega gospoda, ki ima stalno službo ali obrt. Starost 30-35 let. Dopise upravi "Slovenca" pod "Sreča v zakonu" št. 1833. (z)

Denar

Posojila

na vložne knjižice daje Slovenška banka. Ljubljana Krekov trg 10

Vnajem

Penzionat

se odda boljšemu gospodu v novi vili. Ponudbe na upravo "Slovenca" pod "Idila Belekrainex" št. 1841.

Radio

Radio

štiricevni, baterijski (Reinartz), prav dober, zamenjam za dober fotoaparat na plošči. Adam Milkovič, šol. upravitelj, Seljakamnik. (i)

Kupimo

Bukove hlode

la, od 35 cm premera in 2.50 m dolžine naprej kupim vec vagonov za usmeritveno dobo v smeri Ljubljane. Najugodnejša ponudba na upravo "Slovenca" pod "Sigurno plačilo" 1826.

Prodamo

Gostilna

"Pri Vipavcu" se da v najem. — Lastnik: Curk, Frankopanova 11, Maribor. (n)

Obrt

Predno se odločite za popravilo Vaše kontinentalne vlagalne

zahitevajte ponudbo od specjalnega mehanika

B. Žižnik, Ljubljana

Kolodvorska ul. 26

Tel. štev. 34-25

Za vsako delo pismeno izmislil!

CITAJTE IN ŠIRITE "SLOVENCA"

Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6/II.

Neveste gospodinje - obrtniki

ne zamudite ugodne prilike. Zaradi izpraznitve zaloge odprodajam iz skladniča razno kuhinjsko posodo, orodje itd. — po znatno znižanih cenah Stanko Florjančič, železnina, Resiljeva cesta št. 3 (poleg Zmajskega mostu) Vhod skozi dvorišče. V račun vzamem tudi branilne knjižice Kmetiske in Ljudske posojilnice ljubljanske.

5,000.000

žena se ne more motiti
ko izbira ta puder

Polt očarljive lepote. Mat-odraz na koži, ki trajata več dan. Naravna lepo in ki ne kvarijo ne veter, ne dež, pa tudi ne potenje med plesanjem. Vse to Vam zajamčuje puder Tokalon.

Skrivnost je v patentiranem načinu, po katerem se izdeluje puder Tokalon. Nova nenavadna sestavina "smetanova pena" se pomese z načinščim pudrom trikrat presejanim skozi svileno sito. Zaradi tega puder Tokalon ne more izsečuti naravne maščobe kože, da bi zaradi tega koža postala razkravljena in suha, kakor je to pri uporabi navadnih vrst pudra.

Ta skrivnost je znana milijonom žena dočisto v vseh deželah sveta, ki redno uporabljajo puder Tokalon. Samo tako odstranjuje proizvaja omogoča tovarnarjem da izdelujejo puder načoljše kakovosti po tako nizkih cenah.

Debego tiskalno napravo

skoro novo aparat in večjo zalogo črk, le malo česa rabljeno, ceno prodam Naslov pove uprava "Slovenca" pod "Debego".

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta 5 (paviljon) lahko placate naročino za "Slovenca". Domobruba in "Bogoliuba" naročate inserate in dobite razne informacije — Poslovne ure od poi 8 zimtraj do poi 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. Telefonska številka 3030

Oskrbite si

za Vaše leposlovne,
znanstvene
in druge knjige
primerne
preproste ali fine

trpežne vezave

katere Vam nudi

Poslužite se

za vezavo revij:
Dom in Svet,
Mladika,
Ilustracija,
Zena in Dom

originalnih platnic

Knjigoveznica Jugoslovanske tiskarne

r. z. z. o. z.

Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6/II.

Tam-le! so klicali eni.

Naj ne hodi naprej! so rekli drugi. Iz tega bo nesreča!

Ali je Knud? je Thorbjörn vprašal dečka, ki je stal ob vozu.

On je, pa je pijan. Kadar ga ima, vedno sili v tepe.

Thorbjörn je misil, da je odšla ali pa da ne more

nič več spregovoriti, zakaj dolgo ni ničesar več slišal. Zato je odšel.

Kakšen prepir sta imela godec Lars in Knud Nordhaug? je Thorbjörn vprašal prvega, katerega je srečal na dvorišču.

Kakšen je bil že na vozu in je pognal konja.

Nikar, tovariš, ostani tukaj! je nekdo klical za njim.

Nategnili je sicer vajeti; ker pa konj ni takoj obstal, ga je pustil.

Hej, ali se bojni, Thorbjörn Granlid? je nekdo zaklical za njim.

Sedaj je vajeti krepke nategnili, ne da bi se ozrl.

Stopi dol in nam delaj tovarišjo! je nekdo klical. Thorbjörn je okrenil glavo.

Hvala, moram domov! je rekel.

Začeli so ga pregovarjati in med tem se jih je vse